

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Λ. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΜΟΣ Α'

ΚΑΘΟΛΙΚΑ
ΠΕΔΙΑ
ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Αίτια Χωρολογικά
Ρυθμῶν Οἰκουμενικῆς Ὁλοκληρώσεως

ΑΧΑΪΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΡΑ 1998

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

	Σελίς	
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	23	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	29	
ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ	Γενικές 'Αρχές Δυναμικής Συστημάτων: Δύναμις, Δικαίωμα, Δίκαιον	51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	'Η 'Αθηνᾶ ως Δύναμις - Σοφία 'Αρχὴ τῆς δημιουργικῆς 'Αναπτύξεως τῶν 'Αθηνῶν [Εἰκ. 1-5]	55

ΜΕΡΟΣ Α' ΚΑΘΟΛΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΔΥΝΑΜΕΩΝ Αἵτια Χωρολογικὰ Ρυθμῶν Οίκουμενικῆς 'Ολοκληρώσεως

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1	'Ο Βασικὸς Ρυθμὸς τοῦ 'Ιστορικοῦ Γίγνεσθαι: Διαπλοκή - 'Ισορροπία - Imperium.	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	Ρωμαϊκὴ καὶ 'Αμερικανικὴ Κοσμοκρατορία.	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IIIA	Ρωμαϊκὸς καὶ 'Αμερικανικὸς Κλασσικισμός. [Εἰκ. 6-35]	99
	Τὸ Πόρισμα Roosevelt (1905)	116

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2	'Ολοκληρώσεις Πεδίων Δυνάμεων στήν Ιστορία. 119	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	Γεωγραφική και Κλιματολογική Βάσις	
	'Ολοκληρώσεως Χώρων.	
	[Εἰκκ. 36-46]	125
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3	'Η 'Ατελής Περσική Κοσμοκρατορία.	141
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV	Γεωπολιτικὸς Χῶρος τῆς Μέσης 'Ανατολῆς και τῆς ΝοτιοΚεντρικῆς 'Ασιας.	
	[Εἰκκ. 50-52]	146
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	'Ο 'Ελληνικὸς Διχασμὸς κατὰ τοὺς Περσικούς Πολέμους.	
	[Εἰκκ. 53-54]	150
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	'Η 'Ελληνικὴ Πολιτιστικὴ 'Επίδρασις ἐντὸς τῆς Περσικῆς Πολιτικοϊστορικῆς 'Ολοκληρώσεως.	
	[Εἰκκ. 55-57]	153
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4	'Η 'Ατελέσφορος "Ανοδος τῶν 'Αθηνῶν πρὸς τὴν 'Ελληνική 'Ηγεμονία:	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	Αἴτια τῆς 'Αποτυχίας.	158
	Τὸ Δίπολο 'Αθηνῶν - Σπάρτης στὸ 'Ελληνικὸ Γεωπολιτικὸ Πεδίο κατὰ τὴν "Εκρηξι τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου (431 π.Χ.).	
	[Εἰκ. 58].	166
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	'Αθηναϊκὸς Πολυμέτωπος 'Αγών κατὰ τὴν Στρατηγικὴ 'Ολοκληρωτικῆς 'Υπερισχύσεως	
	[Εἰκκ. 59-59a]	168
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX	Φόρος Μελῶν τῆς Δηλιακῆς Συμμαχίας.	
	[Εἰκκ. 60-62]	171
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5	'Η Συμπλοκὴ τῆς Οίκουμένης και ἡ Κατάληξις της εἰς τὸ Ρωμαϊκὸ Imperium. Πρῶτο Καθολικὸ Μονοπολικὸ Σύστημα και Οίκουμενικὴ Αύτοκρατορία.	
		177

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X	'Απεικόνισις τῶν Γεωπολιτικῶν Ἐξελίξεων 280-167 π.Χ. [Εἰκ. 63-66]	202
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6	'Η Ὁθωμανικὴ Ὀλοκλήρωσις τοῦ ΒαλκανοΜικρασιατικοῦ καὶ Μεσανατολικοῦ Γεωπολιτικοῦ Χώρου.	204
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI	'Η Ὁθωμανικὴ Αὐτοκρατορία Γεωπολιτικὴ Διάδοχος τῆς Βυζαντινῆς. [Εἰκ. 67-76]	206
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII	Πολιτιστικὴ Ἐπιρροὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐντὸς τοῦ Ἰσλάμ καὶ τῆς Ὁθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. [Εἰκ. 77-86]	222
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7	Βασικὴ Γεωπολιτικὴ Δομὴ καὶ Μή-Ὀλοκληρώσιμο τοῦ Εύρωπαικοῦ Χώρου.	235
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII	Γεωπολιτικὴ καὶ Γεωπολιτιστικὴ Δομὴ ² τοῦ Εύρωπαικοῦ Χώρου. [Εἰκ. 87-94]	250
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8	Οἱ Ἀπόπειρες Γαλλικῆς Ἐνοποιήσεως τῆς Εύρωπης.	261
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV	Γαλλικὴ Στρατηγικὴ Εύρωπαικῆς Ὀλοκληρώσεως. [Εἰκ. 95-96]	273
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV	Διαχρονικὴ Ἀστάθεια Συνεννοήσεως μεταξὺ ³ Δυτικο-Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Εύρωπης. [Εἰκ. 97-98]	275
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI	Τὸ Εύρωπαικὸ Πολιτικὸ Πεδίο συμφώνως πρὸς τὸ Συνέδριο τῆς Βιέννης (1815): 'Αρχὴ τῆς Εύρωπαικῆς Ἰσορροπίας Δυνάμεων. [Εἰκ. 99-100].	278

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVII	‘Η Γαλλική Αύτοκρατορική ’Ιδέα και ὁ Κλασσικισμὸς στὴν Τέχνη. [Εἰκ. 101-101a]	282
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 9	‘Η Πρωστικὴ Ὀλοκλήρωσις τῆς Γερμανίας καὶ οἱ Ἀπόπειρες Γερμανικῆς Ὀλοκληρώσεως τῆς Εὐρώπης.	285
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVIII	‘Η Ἀνάπτυξις τῆς Πρωσίας μέχρι τὴν Ἐνοποίησι τῆς Γερμανίας (1134-1866). [Εἰκ. 102a-e]	311
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIX	Γερμανισμὸς καὶ Γερμανικὸς Κλασσικισμός. [Εἰκ. 103-105]	313
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XX	‘Η Παραδουνάβειος Μοναρχία τὴν Ἐποχὴν τῶν Ἐπαναστατικῶν Κινημάτων. [Εἰκ. 108]	318
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXI	‘Ο Κριμαϊκὸς Πόλεμος (1853-6). [Εἰκ. 109]	321
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXII	‘Ο Ἀνταγωνισμὸς Πρωσίας καὶ Αὐστρίας στὸν ΚεντροΕυρωπαϊκὸ Χῶρο. Ἐπικράτησις Πρωσίας. [Εἰκ. 110-113]	325
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXIII	‘Ο ΠρωσσοΓαλλικὸς Πόλεμος (1870-71) καὶ ἡ Σύστασις τοῦ B' Reich. [Εἰκ. 114-114a]	328
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXIV	‘Η Συνθήκη τοῦ San Stefano καὶ ἡ Συνθήκη τοῦ Βερολίνου. Ἀρχὴ τῆς ΡωσσοΠρωσικῆς Ἀποκλίσεως. [Εἰκ. 115-118]	330
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXV	Τὸ Στρατηγικὸ Ἀσύμβατο μεταξὺ ¹ ΚεντροΕυρωπαϊκῆς (Γερμανίας) καὶ ἈνατολικοΕύρωπαϊκῆς (Ρωσίας) Δυνάμεως. [Εἰκ. 119-120]	342

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 10	Γενικὴ Κατάστασις τοῦ Κόσμου κατὰ τὸ τέλος τῆς πρώτης Χιλιετίας: Renovatio Mundi καὶ Νέα Τάξις.	346
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 11	Νέα Τάξις. Ἡ Συγκεκριμένη Μορφὴ τοῦ Παγκόσμιου Δυναμικοῦ Πεδίου: Τὸ Μονόπολο τῶν Η.Π.Α.	351
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXVI	Ἡ Οἰκουμενικὴ Στρατηγικὴ τῆς Νέας Τάξεως. [Εἰκ. 121]	358
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXVII	Ἡ Στρατηγικὴ Κάθιδος τῆς Ρωσίας πρὸς τὸν Ἰνδικὸν Ωκεανὸν καὶ ἡ Ἀναίρεσίς της. [Εἰκ. 122-124]	362
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 12	Τὸ Νόημα τῶν Καιρῶν καὶ ὁ Ρόλος τοῦ Ἑλληνισμοῦ.	366
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXVIII	Τὸ Ἰδεατὸ Πολυδύναμο τῆς Ἑλλάδος. [Εἰκ. 125]	372
ΕΠΙΘΕΩΡΙΑ	Ἡ Ἀρχὴ τῆς Φυσικότητος Ἀρχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος: Ἐλευθερία καὶ Renovatio Mundi.	377
ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΕΙΚΟΝΩΝ		381
ΤΜΗΜΑ ΕΓΧΡΩΜΩΝ ΧΑΡΤΩΝ		391
Κατάλογος ἀρχικῆς μερικῆς δημοσιεύσεως		414

*'Αστερίσκος στὸν ἀριθμὸν εἰκόνος κατὰ τὴν ροή τοῦ κειμένου παραπέμπει στὸ Τμῆμα Ἐγχρώμων Χαρτῶν.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΕΔΙΑ ΔΥΝΑΜΕΩΝ
Αίτια Χωρολογικά Τοπικῶν Ροπῶν Ὁλοκληρώσεως καὶ Ἀποκλίσεως

ΜΕΡΟΣ Β' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΕΔΙΑ ΔΥΝΑΜΕΩΝ: ΕΥΡΩΠΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 13

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 14

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 15

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἡ Συγκεκριμένη Μορφὴ τοῦ Περιφερειακοῦ
Εύρωπαϊκοῦ Δυναμικοῦ Πεδίου:

Ἡ νέα Ἀνοδος τῆς Γερμανίας
καὶ ἡ Φύσις τῆς Εύρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

Ἡ Γεωστρατηγικὴ Δομὴ¹
τῆς Εύρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

[Εἰκκ. 126-128]

PANEUROPA

[Εἰκκ. 129-132]

Αἴτια τῆς Προσπαθείας Ἰσχυροποιήσεως
τῆς Διαδικασίας πρὸς
Εύρωπαϊκὴ Πολιτικὴ Ὁλοκλήρωσι.

Στρατηγικὴ τῆς Πολιτικῆς Εύρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

Ἡ Εύρωπαϊκὴ Ἀρχιτεκτονικὴ Ἀσφαλείας τὸ 1997
καὶ ὁ Θεμελιώδης Ρόλος τοῦ NATO.

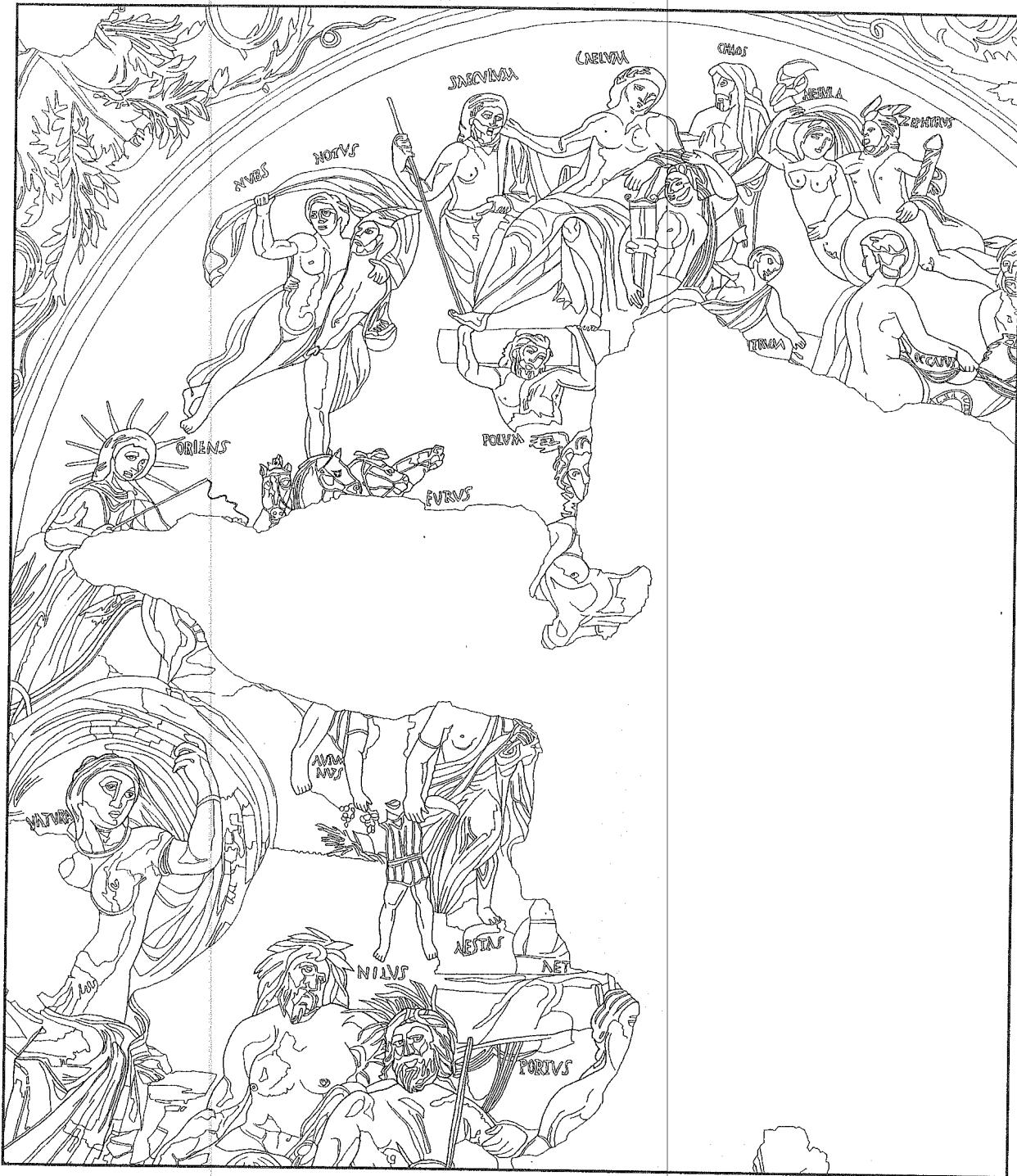
[Εἰκκ. 133-135]

ΒορειοΑτλαντικὴ Συνθήκη, Washington,
4 Ἀπριλίου 1949.

Σύμπραξις γιὰ τὴν Εἰρήνη
(Partnership for Peace) 10-11 Ἰανουαρίου 1994.

Ἡ Ἐπέκτασις τοῦ NATO

στὴν Ἀνατολικὴ Εύρωπη (Πολωνία, Τσεχία,
Ούγγαρία) καὶ ἡ πραγματικὴ δυναμική της.

Εικ. Α Το ιχνογράφημα του άνω μέρους μωσαϊκού από την Μέριδα της Ισπανίας, χρονολογούμενο κατά τὸν χρίσιμο καὶ γόνιμο αἰῶνα (3ο μ.Χ.) ἐξανατολισμοῦ τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Ή εἰκὼν παρεῖχε πλήρη κοσμολογία, διόπου χωρικές καὶ χρονικές ἀρχές καὶ πραγματικότητες διαπλέκονται ἐν ἀιδιότητι. Στὴν κορυφὴν καθήμενοι παρίστανται ὁ Αἰών (Saeculum), ὁ Οὐρανός - Κόσμος (Caelum) καὶ τὸ Χάος (Chaos) ἐν μέσῳ ἀνέμων χαρακτηριστικῶν τῶν 4 βασικῶν κατευθύνσεων ('Ανατολή - Eurus, Δύσις - Zephyrus, Βορρᾶς- Boreas, Νότος- Notus), ἐνῷ τὸν θρόνον τοῦ Κόσμου ἀνέχει ὁ "Αξων τῶν Πόλων (Polum). Ο "Ηλιος συμβολίζει τὴν Ανατολήν (Oriens), ἡ δὲ Σελήνη τὴν Δύσιν (Occasus). Στὸ κέντρον τῆς παραστάσεως ἀπομένουν λείφανα σφριγηλοῦ νέου, τῆς Αἰωνιότητος (Aetermitas), ἡ τῆς Ἐποχῆς (Aetas), περιβαλλομένου ἀπὸ τὶς ἐποχές τοῦ ἔτους (ἀιδιότης ἐπανακυκλουμένης Περιόδου).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ ἀπώτερη αίτια γιὰ τὴν δποία συνετέθη ἡ ἀκολουθοῦσα μελέτη σὲ αὐτὸν καὶ τοὺς ἐπομένους τόμους ἦταν ἡ ἀνάγκη νὰ φανερωθῇ ἡ κραταιὴ ἐρμηνευτικὴ καὶ προγνωστικὴ δυναμικὴ τοῦ ἐνεργοῦ ἑλληνικοῦ Λόγου καὶ στὸ πεδίο τῆς Ἰστορικῆς πραγματικότητος (ἰδιαιτέρως δὲ κατὰ τὴν παροῦσα κοσμοϊστορικὴ συγκυρία). Ὁ Λόγος αὐτὸς δὲν εἶναι τεχνητὸ πλαίσιο ἀντιλήφεως τοῦ Κόσμου ἐκ μέρους τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ ἀπαύγασμα τῆς φανότητος τοῦ ἴδιου τοῦ ὄντος κατὰ τὴν πληρότητα τῆς ὑπάρξεώς του, ἀπόρροια τῆς ὄντολογικῆς ἀληθείας του. Τὸ ἀναπτυσσόμενο σύστημα Φιλοσοφικῆς Ἰστορίας εἶναι, εἰδικῶτερα, Ἰστορία θεωρούμενη κατὰ τὴν Αἰτιολογία τῆς, καὶ δὲν ἔχει σχέσι μὲ νεωτερικὴ μεθοδολογικὴ ἢ ἐννοιολογικὴ Φιλοσοφία τῆς Ἰστορίας. Πρόκειται γιὰ μία Ἰστορική, κατὰ τὶς ἀρχαῖες φιλοσοφικὲς ἐπιστῆμες, Φυσική, Ἡθική, Πολιτική. Σκοπὸς εἶναι ἡ λειτουργικὴ κατανόησις τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι.

Ἄφορμὴ συντάξεως τῆς μελέτης, ἐξ ἄλλου, ἀπετέλεσε ἡ ἀπαίτησις ἐνδελεχοῦς διαγνώσεως τῆς ἀπὸ μιᾶς κορυφῆς ἐκπορευομένης διττῆς ἀποτυχίας τοῦ ΝεοΕλληνισμοῦ νὰ ἀναλύσῃ πραγματολογικὰ καὶ νὰ δράσῃ ἀποτελεσματικὰ τὴν ἱστορία (του), νὰ ἀρθρώσῃ ἑλληνικὸ Λόγο Ἰστορίας καὶ Ἰστορικὴ Στρατηγική. Ἡ ἐκπληκτικὴ αὐτὴ ἀποτυχία εἶναι μέρος ἀλλως τε τῆς βαθυτάτης καὶ ἐπιδεινούμενης κρίσεως τοῦ Νεοελληνισμοῦ.

Τὴν ἀρχὴ καὶ ἔναυσμα, τέλος, συγγραφῆς παρέσχαν οἱ ἔξελίξεις στὸν Παγκόσμιο Χῶρο, στὴν Εὐρώπη καὶ στὸ οἰκεῖο ΒαλκανοΜικρασιατικὸ Γεωπολιτικὸ Πεδίο μετὰ τὴν κατάρρευσι τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, τὸ τέλος τοῦ Ψυχροῦ Πολέμου καὶ τὴν ἄρση τοῦ Διπολισμοῦ. Μείζονα διαρθρωτικὴ φροντίδα στὴν

πρακτικώτερη αύτή σφαῖρα τῆς ἐφηρμοσμένης Ἰστορικῆς ἔλαβαν, φυσικά, οι μείζονος σημασίας μορφολογία ἀφ' ἐνὸς τῆς Νέας Ἡγεμονικῆς Τάξεως στὸ οἰκουμενικὸ πεδίο, διαπλοκὴ δὲ ἀφ' ἑτέρου τῶν Ἑλληνο-Τουρκικῶν σχέσεων στὸ καθ' ἡμᾶς περιφερειακό.

Τὸ ἔργο θὰ διακληρωθῇ διαδοχικὰ σὲ τρεῖς τόμους προβαίνοντος περιορισμοῦ τοῦ ἀντικειμένου σπουδῆς. Στὸν παρόντα πρῶτο τόμο ἐρευνῶνται τὰ καθολικὰ πεδία δυνάμεων ὑπὸ μακροϊστορικὴ προοπτική. Πεδία στὰ διόπτα ἐνεργοποιεῖται ἡ κυρίαρχος ροπὴ διακληρώσεως καὶ ὅπου ὁ θεμελιώδης ἀγὼν τῆς ἴστορίας διαδραματίζεται μὲ τὴν ἵσχυρότερη ἐπιροή στὰ ἀνθρώπινα πεπρωμένα, εἶναι καθολικά, ἀκόμη καὶ ἐὰν δὲν εἶναι παγκόσμια: περιλαμβάνονταν τὴν σημαίνουσα οἰκουμένη.

Στὸν δεύτερο τόμο ἀναλύονται δύο περιφερειακὰ πεδία: τὸ Εὐρωπαϊκὸ μετὰ τὴν ἀπώλεια ἐκ μέρους τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων τῆς κατευθυντηρίου ἴστορικῆς δράσεως (ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου), καὶ τὸ ΒαλκανοΜικρασιατικὸ μετὰ τὴν τελικὴ ἀποσύνθεσι τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, τελευταίας ἐνοποιοῦ ἀρχῆς του (ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου).

Ο τρίτος, ἐν κατακλεῖδι, τόμος θὰ ἔστιάζεται ὀξύτερα στὴν ἐφαρμογὴ τῆς θεωρίας ἐπὶ τῆς πρακτικῆς ἀνατομίας μιᾶς συνταρακτικῆς στρατηγικῆς ἀ-τοπίας (ἀπόρροιας γενικώτερης πνευματικῆς καθίζησεως καὶ συνεπακολούθου ἰδιοπολιτιστικῆς συγχύσεως) ποὺ ἔχφράζει καὶ δεσμεύει τὸν ΝεοΕλληνισμὸ (μὲ ἔξαρσι κατὰ τὸ τελευταῖο τέταρτο αἰῶνος), ἐμποδίζοντάς τον νὰ κινηθῇ δημιουργικὰ στὸν ζῶντα χῶρο τῶν γονίμων ἴστορικῶν διεργασιῶν κατὰ τὴν κοσμογονικὴ ἐποχή μας.

Γιὰ ἔνα διοκληρότερο προσανατολισμό, συνοπτικὸς πίναξ περιεχομένων τῶν δύο ἐπομένων τόμων περιλαμβάνεται στὸν ἀνὰ χεῖρας.

Μέρος τοῦ ὑλικοῦ τῶν τόμων αὐτῶν ἔξεδόθη ὑπὸ πρώτη μορφὴ σὲ σειρὰ φύλλων τοῦ 'Εθνικοῦ Κήρυκος Πατρῶν, ἀρχῆς γενομένης τὴν 19 Ιουνίου 1995. Ἐπειδὴ πρέπει νὰ εἶναι αὐτονόητος ἀπαίτησις ἢ προγνωστικὴ δύναμις τῆς ἀληθοῦς γνώσεως, καταχωρεῖται σὲ κάθε τόμο ἡ ἡμερομηνία πρωτοδημοσιεύσεως τῶν σχετικῶν κειμένων: ἔτσι θὰ μπορῇ νὰ χρίνῃ ὁ ἀναγνώστης, τώρα καὶ

έσαι, κατά πόσον οι ἀναλύσεις τῆς θεωρίας (τόσο στὰ καθολικώτερα ὅσο καὶ στὰ τοπικώτερα πεδία) συνάδουν ἢ ἀπόδουν πρὸς τὶς πραγματοποιηθεῖσες ἔξελίξεις, βραχυπρόθεσμα τὰ νῦν, μὲ ἐπεκτεινόμενο δὲ βεληνεκὲς σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου.

Πολλοὶ εἶναι οἱ συναντιλήπτορες τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἔργου τούτου εἰς αἰσθητὴ μορφὴ καὶ μεγάλες οἱ ὀφειλόμενες εὐχαριστίες μου πρὸς αὐτοὺς τὶς ὅποιες θερμὲς εὐχαρίστως ἀπονέμω καὶ δημοσίᾳ φιλικώτατα.

Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ ζῆλος τοῦ κ. Γεωργίου Πανόπουλου γιὰ τὸ ποιοτικὸ βιβλίο ὡς πολιτιστικὸ ἀγαθὸ ἐκδηλώνεται, ὅπως διεπίστωσα προσωπικὰ γιὰ δεύτερη φορά, καὶ μὲ τὴν θετικὴ εὐαίσθησία του γιὰ φιλόδοξα ἐγχειρήματα πέραν τῆς πεπατημένης. Συνήντησα τὴν ἀμέριστη καὶ ἀφειδῆ συμπαράστασί του στὴν ἐπίτευξι τοῦ ἄριστου ἀποτελέσματος καθ' ὅλες τὶς ἀπόφεις. Οἱ «Ἀχαϊκὲς Ἐκδόσεις» μποροῦν νὰ ἀποδείξουν τὸν πανελλήνιο ρόλο μιᾶς δημιουργικῆς πρωτοβουλίας ἀκόμη καὶ σὲ ἔνα ὑποβαθμισμένο περιφερειακὸ περιβάλλον, ἔναντι τῶν τετριμένων, ἀτερμόνων ἀνακυκλώσεων τοῦ πλαδαροῦ κέντρου.

Ο κ. Ἀνδρέας Κ. Βρῆς περιέλαβε πρωτοποριακά, ὅχι μόνον γιὰ ἐφημερίδα, ἐκτενεῖς καὶ ἐρευνητικὲς ἀναλύσεις τῆς μελέτης μου σὲ διαδοχικῶν φύλλων τοῦ Ἐθνικοῦ Κήρυκος, μὲ μία ἀρτιότητα παρουσιάσεως γιὰ τὴν ὅποια θὰ ἔκαυχατο προσεγμένη ἔκδοσις βιβλίου. Ἐπέτρεψε ἐπὶ πλέον σὲ πρώτη χροῦσι καὶ μὲ ἐνδιαφέροντὴν ἐλεύθερη χρησιμοποίησι τῶν κειμένων καὶ εἰκόνων ἐκείνων στὸ παρὸν σύγγραμμα.

Ἡ Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη Πατρῶν εἶναι πλούσια ἰδιαιτέρως σὲ τομεῖς ὅπως ἡ Ἱστορία, χάρις κυρίως στὶς δωρεὲς ἐπιφανῶν πολιτικῶν τέχνων τῆς πόλεως. Θὰ μποροῦσε νὰ ἔξελιχθῇ σὲ ἀνεξάρτητο τοπικὸ ἐπιστημονικὸ θύλακα μελετῶν συμπληρούμενη σύμφωνα μὲ τὴν δέουσα πολιτικὴ ἀγορῶν. Πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνσι ἔβλεπε ἐπὶ καιρὸν ὁ Διευθυντής της. Ο κ. Νικόλαος Κάτρης, ἀρωγὸς τῆς ἐρεύνης σὲ κάθε περίπτωσι, ἔθεσε τὶς γνώσεις του καὶ τὶς δυνατότητες τῆς Βιβλιοθήκης στὴν διάθεσί μου, ποικιλοτρόπως διευκολύνοντάς με στὴν χρῆσί των. Εἶμαι εὐγνώμων γιὰ τὴν βοήθειά του.

Τὴν ἡλεκτρονικὴ μεταφορὰ καὶ ἐπεξεργασία τοῦ κειμένου ἔκανε ἡ κ. Ἀλέκα Μαντέλη. Τὴν κ. Μαντέλη ἐγνώρισα ἀγαθῇ τύχῃ πρὸ πολλῶν ἐτῶν: ἔκτοτε

χειρίζεται ὅλα τὰ χειρόγραφά μου, συχνὰ ἔξαιρετικῆς περιπλοκότητος καὶ ἔξειδικευμένης δυσκολίας, μὲν μία σπάνια καὶ καθολικὴ ἀντιληπτικότητα ποὺ ἐντυπωσιάζει. Ἡ ἀξιοπιστία τοῦ γενικώτερου ἐπαγγελματισμοῦ της εἶναι ὑποδειγματική. Τὴν εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα, μὲ ἀφορμὴ τὴν παροῦσα συνεισφορά της.

Μὲ τὸν γραφίστα κ. Εὐάγγελο Βασιλάτο ἥλθα σὲ ἐπαφὴ ἀντιθέτως γιὰ πρώτη φορά τώρα. Ἐπεμελήθη τῶν ἐπεξεργασμένων χαρτῶν: τὸ ἀποτέλεσμα δμιλεῖ ἀπὸ μόνο του. Διαθέτει τὸ πολύτιμο χάρισμα νὰ ἐπινοῇ τὴν κατάλληλη μορφὴ ἐκφράσεως τοῦ νοήματος τὸ δόποιο ὁ συγγραφεὺς θέλει νὰ μεταδώσῃ μὲ τὴν ὄπτικὴ εἰκόνα, καὶ νὰ τὸ ἀποτυπώνῃ σὲ αὐτήν.

‘Ο κ. Ἀντώνιος Παπαντωνόπουλος εἶναι ὁ δεύτερος γονεὺς τοῦ βιβλίου, δημιουργὸς τῆς αἰσθητῆς μορφῆς του. Ἐχοντας ὑπηρετήσει ἐκ τῶν ἔνδον τὴν αὐστηρὴν παιδεία τῆς κλασσικῆς τυπογραφίας, πρὶν μετέλθη τὴν ἥλεκτρονικὴ σελιδοποίησι καὶ φωτοστοιχειοθεσία, ἔχει κατορθώσει τὸ καίριο ἐπίτευγμα νὰ χρησιμοποιῇ μὲ ἄκρα ἀποτελεσματικότητα τὶς δυνατότητες τῶν συγχρόνων μέσων καὶ μεθόδων χωρὶς τὸ ἔργαλεῖο νὰ τοῦ ὑπαγορεύῃ τὴν αἰσθητικὴ τοῦ ἀποτελέσματος, χωρὶς τὸ μέσον νὰ καθορίζῃ τὸν σκοπό. Ἡ ἔργασία του δείχνει ὑπολανθάνοντα τὸν ἀρχαῖο τεχνίτη, τὸν γνώστη καὶ ἔργατη καὶ ἔραστὴ τῆς τέχνης. Γιὰ αὐτὸ καὶ ἡ ἐπικοινωνία ποὺ ἀποκαθιστᾶ μαζύ του ὁ γνήσιος κάτοχος ἄλλης τέχνης εἶναι ἀμεση. Ἡ εὐχέρεια τῆς ἐπαφῆς ἐν ἔργῳ δημιουργεῖ φιλία, καὶ δι’ αὐτῆς, ἀντιστρόφως, διέρχεται ἡ οὐσιαστικὴ συνεργασία μαζί του. Γνωρίζει πῶς ἡ ἀπὸ ποιὸν θὰ λυθῇ βέλτιστα κάθε πρόβλημα στὸν τομέα του. Τοῦ εὔχομαι τὰ μείζονα τὰ δόποια δύναται.

Στὸν κ. Μ.Σπηλιώτη καὶ τὴν «Ἐκτυπωτικὴ Ἀθηνῶν» ὁφείλω, γιὰ δεύτερη φορά, τὴν ἀφογὴ τυπογραφικὴ ἔργασία τοῦ τελικοῦ προϊόντος.

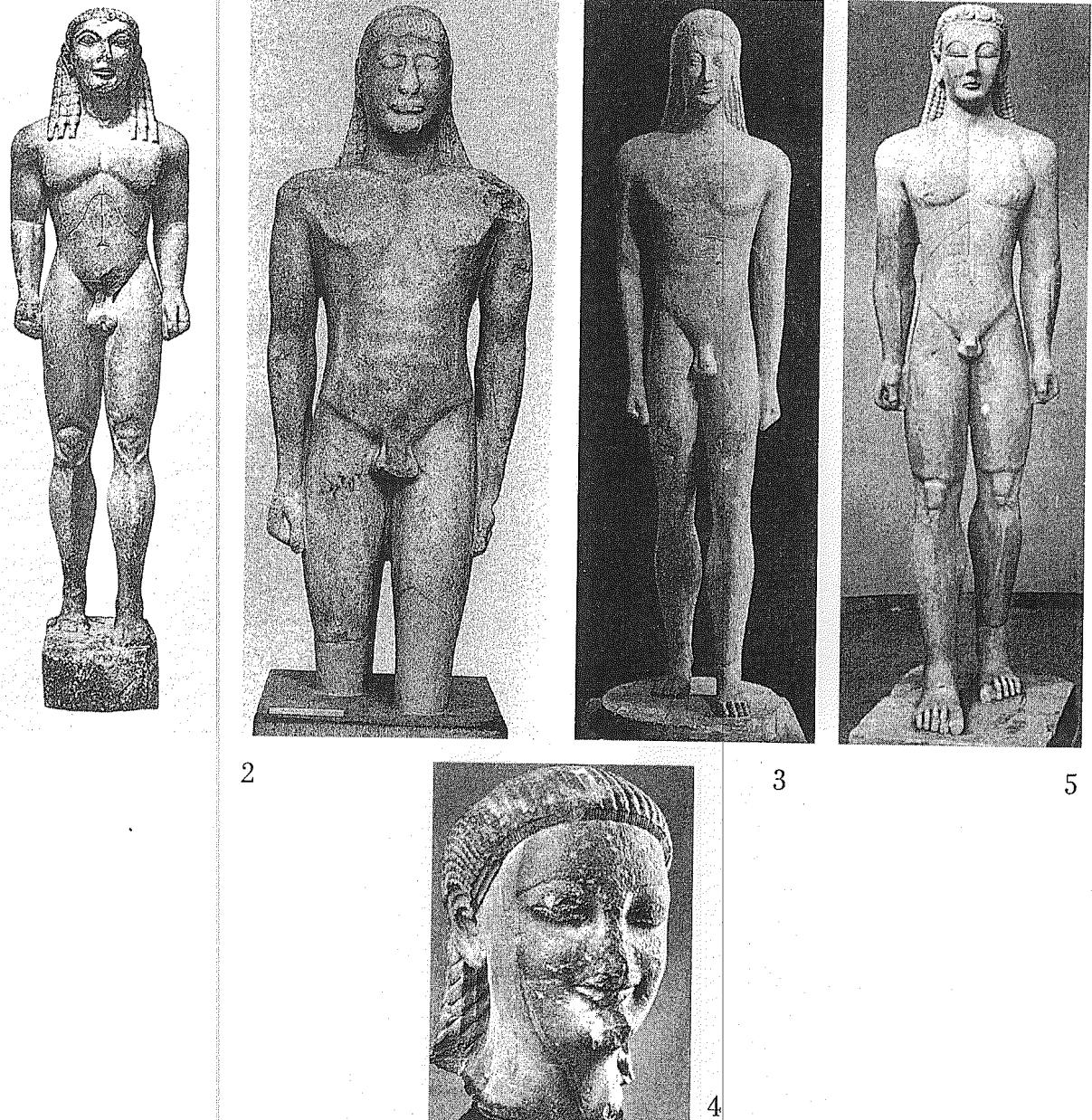
Τὸ βιβλίο εὐτύχησε νὰ πέσῃ σὲ χέρια ὑψηλῆς δεξιότητος καθ’ ὅλες τὶς φάσεις τῆς ὑλοποίησεώς του. Ἐπλασαν σωματικὸ κάλλος σαρκὸς καὶ ὀστῶν γιὰ τὴν πνευματικὴ ἴδεα μου.

Καὶ τώρα, ὁ γόνος ἐτέχθη.
Habent sua fata et libri.

Ἐν Πάτραις, 11 Μαΐου 1998.

Tῆς τοῦ φιλοσόφου πραγματείας εἶναι νομίζομεν, εἴπερ ἄλλην τινά, καὶ τὴν γεωγραφικήν, ἣν νῦν προηρήμεθα ἐπισκοπεῖν. ὅτι δ' οὐ φαύλως νομίζομεν ἐκ πολλῶν δῆλον· οἵ τε γὰρ πρῶτοι θαρρήσαντες αὐτῆς ἀφασθαι τοιοῦτοί τινες ὑπῆρξαν, "Ομηρός τε καὶ Ἀναξίμανδρος ὁ Μιλήσιος καὶ Ἐκατῖος, ὁ πολίτης αὐτοῦ, καθὼς καὶ Ἐρατοσθένης φησί· καὶ Δημόχριτος δὲ καὶ Εὔδοξος καὶ Δικαίαρχος καὶ Ἐφόρος καὶ ἄλλοι πλείους· ἔτι δὲ οἱ μετὰ τούτους, Ἐρατοσθένης τε καὶ Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος, ἄνδρες φιλόσοφοι. ἡ τε πολυμάθεια, δι' ἣς μόνης ἐφικέσθαι τοῦδε τοῦ ἔργου δυνατόν, οὐκ ἄλλου τινός ἔστιν ἢ τοῦ τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπεια ἐπιβλέποντος, ὥνπερ τὴν φιλοσοφίαν ἐπιστήμην φασίν. ὡς δ' αὗτως καὶ ἡ ὡφέλεια ποικίλη τις οὖσα, ἡ μὲν πρὸς τὰ πολιτικὰ καὶ τὰς ἡγεμονικὰς πράξεις, ἡ δὲ πρὸς ἐπιστήμην τῶν τε οὐρανίων καὶ τῶν ἐπὶ γῆς καὶ θαλάττης ζώων καὶ φυτῶν καὶ καρπῶν καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ἴδεῖν παρ' ἐκάστοις ἔστι, τὸν αὐτὸν ὑπογράφει ἄνδρα, τὸν φροντίζοντα τῆς περὶ τὸν βίον τέχνης καὶ εὐδαιμονίας.

Στράβων, Γεωγραφικά, Α, Ι, 1

*Εικ. Β Ἐνδοελληνικὴ Χωρολογία τῆς Ἀρχαικῆς
Αἰσθητικῆς. V. Εικ. Γ.*

Κοῦροι τοῦ πρώτου ἡμίσεως τοῦ δου αἰ.π.Χ.:

(1) τῆς Πελοποννήσου (Ἀργεῖος), (2) τῆς
Εύρωπης=Στερρεᾶς Ἑλλάδος (Βοιώτιος), (3)
τῶν Νήσων (Κυκλαδικός), (4) τῆς Ἀσίας
(Σάμιος κεφαλή), (5) ἡ Ἀττικὴ σύνθεσις.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Α -

Τὸ τέλος τοῦ ὄντος τελειοῦ τὴν οὐσίαν του — καὶ δὲν ἀντιπαρατίθεται ἐξωγενῶς πρὸς αὐτήν. Ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως ἐπιτυγχάνεται ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ εἶναι — καὶ δὲν ὑπέρκειται τῆς πραγματικότητος ὡς κενὸν ὅραμα ἐκτετμημένης γονιμότητος, ὡς ἐσχατολογικὴ οὐτοπία ἀπείρου ἀναβολῆς, ὡς φανταστικὴ καταφυγὴ ἀδυναμίας. Οἱ ἴδεες πραγματώνονται στὴν ὕλη — ὕλη δὲ κατὰ τὸν Πλατωνικὸν Πυθαγορισμὸν εἶναι ὁ χῶρος. Οἱ ιστορικές ἐξελίξεις λαμβάνουν χώρα. Ὁ ἴδιος ὁ χρόνος ἀνάγεται τελικὰ σὲ ἔνα ρυθμὸν τοῦ χώρου.

“Οπως κατὰ τὴν θεωρία τῆς Γενικευμένης Σχετικότητος οἱ δομὲς τοῦ χωροχρόνου καθορίζουν τὶς ἴδιότητες τῆς ὕλης καὶ τὴν συμπεριφορὰ τῶν φυσικῶν παραμέτρων, ἔτσι κατὰ τὴν Ἰστορικὴν Σχετικότητα τὰ ιστορικὰ φαινόμενα ἔχουν τὴν μορφὴ τῶν δομῶν τοῦ χώρου καὶ τῶν συστατικῶν τοῦ χρόνου παλμῶν του. Πολιτικοὶ ιστορικὲς ἐξελίξεις, πολιτιστικὰ μεγέθη καὶ ποιότητες, ἀξιολογικὲς διαρθρώσεις, τρόπος σκέψεως καὶ ζωῆς, οἱ παράγοντες τοῦ ὄντος καὶ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ εἶναι, ὅπως οἱ γεωλογικοί, γεωγραφικοί, κλιματολογικοί καὶ παραγωγικοί χαρακτῆρες τῆς γῆς, ἵδιότητες τοῦ χώρου.

Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο δμάδων χαρακτηριστικῶν, τῶν γεωγραφικῶν καὶ κλιματολογικῶν ἀφ' ἐνὸς καὶ τῶν πολιτικῶν, κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἀφ' ἑτέρου, ἔγκειται στὸ δτὶ τὰ πρῶτα εἶναι σταθερὲς κοινὰ ἀντιληπτές, ἐνῷ τὰ δεύτερα ἀποτελοῦν σταθερὲς καὶ αὐτά, ἀλλὰ δυσδιαχριτώτερες ὡς πρὸς τὴν θεμελιώδη ταυτότητα καὶ ἐνέργεια τοῦ χαρακτῆρός των. Ἔτσι (χρησιμοποιῶν σὲ Ἡρακλείτειο πλαίσιο τὴν Πολυβιανὴ ὄρολογία γιὰ τὴν ἀνάλυσι τῶν ἴστορικῶν γεγονότων) ἡ θέσις καὶ φύσις (γεωλογία, ὀρεογραφία, ὑδρολογία, κλίμα) τοῦ τόπου στὸν δποτὸ οἱ ἔξελίξεις συμβαίνουν, δηλαδὴ λαμβάνουν χώρα, ἐκφράζει τὴν φανερότερη δομὴ τοῦ χώρου, ἐνῷ τὸ γένος (ἔθνολογική σύστασις) καὶ βίος (τρόπος ζωῆς καὶ βάσις πολιτισμοῦ) τοῦ ἀνθρωπίου ὑλικοῦ σηματοδοτοῦν τὴν κρυφιώτερη ἀρμονία του. Οἱ κοινωνικοπολιτιστικὲς ἴδιότητες τοῦ χώρου εἶναι κατηγορήματα ὑψηλοτέρας τάξεως ἀπὸ τὶς γεωγραφικοκλιματολογικὲς συνιστῶσες του, ὅπως τὰ φυσικὰ (σωματικά, φυχικὰ καὶ πνευματικά) χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ζῶντος ὄντος καὶ οἱ ἵκανότητές του νὰ ἐπιτελέσῃ ἔργο ὑπέρκεινται τῶν χημικῶν διαδικασιῶν καὶ βιολογικῶν λειτουργιῶν του. Διήκει ὅμως δι' ὅλων τῶν βαθμίδων τῆς ὑπαρκτικῆς πληρότητος τοῦ ὀργανισμοῦ ὁ συγκεκριμένος χαρακτὴρ τῆς ταυτότητός του πὸ τὸν συνιστᾶ ὡς αὐτὸν πὸ εἶναι καὶ ὅχι ἔτερον. Εὔχερέστερα μάλιστα στὶς σύνθετες ὀλοκληρώσεις χώρων μπορεῖ νὰ διαγνωσθῇ ἡ χαρακτηριστικὴ σφραγὶς τῆς οὐσίας των σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς πραγματικότητός των, ἀπὸ ὅτι εἶναι ἐφικτὸ νὰ γίνῃ στὴν περίπτωσι μερικῶν ὄντων καὶ συγκεκριμένων ὀργανισμῶν. Ἡ ἴδιαιτέρα ποιότης τοῦ Ἑλληνικοῦ τοπίου π.χ. ἀναγνωρίζεται γιὰ τὸν βαθυστόχαστο νοῦ στὸν ἔξιδιάζοντα χαρακτῆρα τῆς ἀρμονίας στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Τέχνη.

Τὴν τοπογραφία συνεπῶς ἐνὸς συγκεκριμένου χώρου, τὴν γεωλογικὴ καὶ κλιματολογικὴ σύστασι τῆς ἴδιαιτερότητός του, συνοδεύει ἡ τοπολογία τῆς ἀνθρωπίνης του παρουσίας καὶ δράσεως. Ἡ τοπολογία αὐτὴ ἐνσωματώνει στὸν χῶρο τὸν ἀνθρώπινο παράγοντα ὡς πολυδύναμο ἐπέκτασι (πέραν τῶν γεωλογικῶν στοιχείων καὶ δομῶν) τῆς χλωρίδος καὶ πανίδος του. Ο ἀνθρωπος εἶναι ἔνα ἄνω θρώσκων ἔγγειο φυτό, ἐντοπισμένο ὅσο καὶ τὰ ἀλλα μέλη τῆς φυσικῆς ὀλοκληρίας. Τὸ γηγενὲς τοῦ ἀνθρωπείου εἶδους εἶναι κυριολεκτικὸ γιὰ

τοὺς προπάτορες (στὸν μῦθο τοῦ Πλατωνικοῦ *Πολιτικοῦ*). Ἡ ἀνθρωπίνη κινητικότης ἔναντι τοῦ φυτοῦ εἶναι μία μείζων ἐκτένεια τῆς ζωëκῆς ζωτικότητος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἐγ χωρεῖ περιγραφόμενη ἀπὸ φύσι χώρου καὶ τὰ ὅριά του. (Ἀκρότερες περιπτώσεις, ὅπως ἡ Σκυθικὴ ἔμμονη ἀμαξοβιότης ἐνετοπίζετο ἐπίσης στὴν στέππα καὶ τὶς ἄδενδρες πεδιάδες τῆς ὙπερΕυξεινίου καὶ ὙπερΚασπίου ζώνης). *Ριζοσπαστικὲς* μετακινήσεις λαῶν εἶναι ἐξ ἄλλου ὀλίγιστες στὴν ἱστορία. Ἀκόμη ὅμως καὶ αὐτές δέν κατώρθωσαν τὴν θεμελιώδη καὶ ὀλοσχερῆ μεταβολὴ τῆς ἀνθρωποδραστικῆς (πολιτικῆς καὶ πολιτιστικῆς) τοπολογίας τῆς δεξαμένης χώρας. Ἡ κάθιδος τῶν Τευτονικῶν φύλων στὶς Μεσογειακὲς χῶρες δὲν ἦρε τὴν χαρακτηριστικὴ διαφορὰ ταυτότητος μεταξὺ Βορείου καὶ Νοτίου Εύρωπαϊκοῦ χώρου: μόνον προκάλεσε τὴν ἔκφρασί της κατὰ καινὸν τρόπον. Ἡ ἐξάπλωσις τῶν Ἀράβων στὴν Μέση Ἀνατολὴ δὲν κατήργησε ἀλλὰ ἐνεστερνίσθη τὶς τοπικές τροπικότητες βίου καὶ πολιτισμοῦ, δράσεως κοινῆς καὶ ἀρχετυπικῆς. Ἐπὶ πλέον, ἡ ὑπερτόπιος κυριαρχία μιᾶς ἐστίας δέν σημαίνει κανονικὰ μαζικὴ ὑπερόρια μεταφύτευσι τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος. Ἀντιθέτως: ἡ πολιτικὴ ὀλοκλήρωσις ἐνὸς εύρυτερου γεωγραφικοῦ χώρου συνεπάγεται, σὲ ἔνα κατάλληλο βάθος χρόνου, τὴν διήθησι τῶν τοπολογικῶν χαρακτήρων τοῦ ὄλου χώρου στὸ ἐπικρατῆσαν κέντρο. Τὸ Ρωμαϊκὸ *Imperium* ἀνέλαβε τὴν φυσικὴ ποιότητα τοῦ Ἀνατολικοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὸ Ἑλληνικὸ δηλαδὴ μόρφωμα τῆς πολιτικοπολιτιστικῆς τοπολογίας τοῦ οἰκείου χώρου τῆς Ἐγγὺς καὶ Μέσης Ἀνατολῆς, ἔνα ἐπίτευγμα συντελεσθὲν ἥδη προηγουμένως διὰ τῶν Μακεδονικῶν ὅπλων καὶ τῆς Ἀλεξανδρείου ὑπερφυΐας.

Τὸ ἔγχρονο εἶναι ἀναγκαῖως χωρικό. Οἱ ἐξελίξεις ἐν χρόνῳ εἶναι ἀποτέλεσμα χωρικῶν ἀλληλεπιδράσεων. Ἡ *Ιστορία* εἶναι κατὰ βάθος μία μεταβαλλόμενη Γεωγραφία. Ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία ἀποτελεῖ μέρος τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Ἡ πρωταρχικὴ ἔννοια τῆς «ἱστορίας», ζῶσα στὸν Ἡρόδοτο, ὡς γνώσεως τόπων, εἶναι καὶ ἡ βαθύτερη. Ἡ αἰτιώδης κατανόησις τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι ἀπαιτεῖ μία Φιλοσοφικὴ *Χωρολογία*.

Στὴν Ἰστορία, ὅπως καὶ στὴν Φυσική, ὁ χῶρος ἀποτελεῖ δυναμικὸ πεδίο. Ὁπου οἱ δυναμικές γραμμές τοῦ πεδίου πυκνώνουν ἴδιαιτέρως, ὑπάρχουν δυναμικὲς ἐστίες, οἱ δραστικὲς ὄντότητες τοῦ χώρου. Ἡ πραγματικὴ δύναμις τῶν ὄντοτήτων αὐτῶν εἶναι διαφορικὴ σύνθεσις τῶν στρατιωτικῶν, πολιτιστικῶν, οἰκονομικῶν καὶ δημογραφικῶν δυνατοτήτων ἰσχύος των. Τέτοιες ἐστίες δροῦν στὴν Ἰστορία ὡς κέντρα δυνάμεως: σὲ αὐτὲς συσσωρεύεται τὸ δυναμικὸ τοῦ πεδίου στὴν περιοχή των.

Μία ἐστία ἔκφραζει τὸ ὀλοκλήρωμα τοῦ δυναμικοῦ πεδίου σὲ μία δεδομένη ἔκτασι: ἔχει δύναμι ἀνάλογη πρὸς τὴν ἔκτασι καὶ τὴν χωρολογικὴ ποιότητα τοῦ πεδίου, καὶ ἀποτελεῖ πηγὴ ἐνεργείας, δράσεως καὶ ἐπιρροῆς, ὅσο τὸ δυναμικὸ πεδίο κρατεῖται στὴν συνοχὴ τῆς ὀλοκληρώσεως του. Διότι τὸ ἐστιακὸν κέντρον ἀντλεῖ τὴν ἐνέργεια ποὺ παρέχει ἀπὸ τὸ δυναμικὸ τοῦ ὀλοκληρούμενου πεδίου. Ἡ ἐνέργεια τοῦ πόλου καὶ τὸ δυναμικὸ τοῦ πεδίου του εἶναι δύο ὅψεις τῆς αὐτῆς πραγματικότητος.

Κατὰ τὴν χρονικὴ ροή τῶν γεγονότων τὸ πεδίο ἀλλοιοῦται, ἀλλάζουν οἱ ἐστιακὲς δυνάμεις καὶ οἱ συσχετισμοὶ ἰσχύος των. Ὁλοκληροῦνται διάφορα τμήματα τοῦ καθολικοῦ δυναμικοῦ πεδίου, εἰς διάφορα κέντρα καὶ ὑπὸ διάφορον δύναμιν. Τὸ Ἰστορικὸ γίγνεσθαι συνίσταται ἀκριβῶς βασικὰ στὴν διαδικασίᾳ ὀλοκληρώσεως καὶ ἀποσυνθέσεως ἐπὶ μέρους δυναμικῶν πεδίων βραχυτέρας ἢ εύρυτέρας χωρικῆς καὶ χρονικῆς ἐμβελείας.

Ἡ Ἰστορία εἶναι μεταβαλλόμενη Γεωγραφία τοῦ χώρου ἀκριβῶς λόγῳ τῶν διαδικασιῶν ὀλοκληρώσεως καὶ ἀποσυνθέσεως δυναμικῶν πεδίων. Ἡ τοπογραφικὴ καὶ τοπολογικὴ δομὴ τῶν πεδίων τὰ καθιστᾶ ἐπιρρεπῆ πρὸς ὀλοκλήρωσι ἢ ἀντιστρόφως.

Ὑπάρχει μία ἐγγενὴς συνάφεια καὶ ἀντιπάθεια τῶν χώρων, μία συνάδουσα ἢ ἀπάδουσα τονικότης των. Ἀντικειμενικὰ συμπαθεῖς χῶροι τείνουν εἰς ἐνοποίησι, ἐπιδεικνύουν δέ, ἀπαξ ὀλοκληρωθέντες,

εύσταθῆ συγχρότησι γιὰ μεγάλες χρονικὲς περιόδους. Ἀντιθέτως, ἀσύμβατοι χῶροι ἀναιροῦν κινήσεις ὀλοκληρώσεώς των παρὰ τὴν κατανάλωσι τεραστίων ποσῶν ἐνεργείας. Στὴν γειτονία μας ἔχομε ἀρχετυπικὰ παραδείγματα ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν. Ἡ Εὐρώπη, τόσο ἡ γεωγραφικὴ ὅσο καὶ ἡ ἱστορικὴ, διαδηλώνει μία ἔξαιρετικὰ ἀποκρουστικὰ σύστασι τῶν μερῶν της: ὡς συνέπεια τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, οὐδέποτε ὀλοκληρώθη στὴν ἱστορία. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ ΒαλκανοΜικρασιατικὸ γεωπολιτικὸ πεδίο, ὁ χῶρος τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς (μέ τὴν Μεσανατολικὴ συνήθως συμπλήρωσί του), ἔχει παραμείνει οὐσιαστικὰ ἐνοποιημένος συνεχῶς ὑπὲρ τὴν διχιλιετία. Ἡ μακραίων αὐτὴ ὀλοκλήρωσις ἔκφράζει καὶ καλλιεργεῖ θεμελιωδῶς ταυτόσημο τοπολογικὸ χαρακτῆρα, τὴν χωρολογικὴ (πολιτικοπολιτιστικὴ) κοινὴ τοῦ πεδίου. Καμία καιρικὴ δυσαρμονία, προϊὸν ἀ-τόπων ἐπιλογῶν ἐκ μέρους μέλους ἢ μελῶν τοῦ χώρου, δὲν δύναται νὰ ἀναιρέσῃ τὰ κολοσσιαῖα ἀποθέματα «κοινότητος» ποὺ ἡ ἐνδογενὴς συμπάθεια τῶν μερῶν καὶ ἡ διαχρονικὴ σύγκρασίς των ἔχει ἀπογεννήσει καὶ συσσωρεύσει.

Ολοκληρώσιμο γεωπολιτικὸ πεδίο εἶναι μία γεωγραφικὴ ἐνότης συναφῶν κατὰ τὴν φύσι τχώρων, συμβατῆς δηλαδὴ καὶ ἐναρμονίου χωρολογίας. Τὸ Δυναμικὸ πεδίο τῆς ἀντιστοίχου περιοχῆς ἔχει τότε τὴν ἐγγενῆ ροπὴ νὰ λάβῃ τὴν μορφὴ μονοπόλου, τὴν δομὴ δηλαδὴ ἐνιαίου πεδίου μέ ἐστια πολιτικῆς ὀλοκληρώσεως τῆς ὀλότητός του. Πολλὰ κέντρα ἐντός, καὶ ἐνίοτε ἐκτός, τοῦ πεδίου δυνατὸν νὰ ἀνταγωνισθοῦν γιὰ τὴν πραγμάτωσι τῆς ἐσωτερικῆς ὅρμῆς γιὰ ἐνοποίησι ποὺ ἡ συμπαθῆς συμβατότης τῶν μερῶν προκαλεῖ καὶ ἐκτρέφει. Τήν ἐνοποίησι τοῦ τεραστίου γεωπολιτικοῦ συμπλέγματος ποὺ ἔξικνεῖται ἀπό τὴν Βαλκανικὴ μέχρι τὴν Κεντρικὴ Ἀσία μέσω Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Μέσης Ἀνατολῆς προσεπάθησε ἀρχικὰ μὲν νὰ ἐπιβάλλῃ ἡ Περσικὴ Αὐτοκρατορία, ἐπέτυχε δὲ τελικὰ ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐκκινῶν ἐκ τοῦ ἀντιθέτου ἄκρου. Τὸ συνολικὸ κοσμοϊστορικὸ ἀποτέλεσμα θά ἦταν τὸ ἴδιο μὲ τὸ ἐπιτελεσθὲν ἐὰν οἱ Ἀχαιμενίδες εἶχαν κατορθώσει τὴν ὀλοκλήρωσι: ὁ αὐτὸς χῶρος ἐνοποιούμενος θά ἔξέ θαλπε τὴν αὐτὴ σύγκρασι χαρακτήρων ὅποιαδή ποτε

καὶ ἐὰν ᾧ τοῦ ή ἐνοποιοῦσα ἀρχή. Ἡ ἔξουσία τῆς πολιτικῆς ὄλοχληρώσεως ἐνὸς γεωπολιτικοῦ πεδίου χωρολογικῆς συναφείας ἐκφράζει τὸ γεγονὸς τῆς συνοχῆς του, ἀλλὰ δὲν καθορίζει τὸ περιεχόμενο τῆς ταυτότητός του: ἀντιθέτως ὁ χαρακτὴρ τοῦ χώρου (ἢ ή φυσικὴ σύνθεσις τῶν συμβατῶν χωρικῶν ἴδιοτήτων τῶν μερῶν του) σφραγίζει ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ καὶ τὴν ὑπόστασι ἀκόμη τῆς ἐνοποιοῦ ἀρχῆς. Ὁ "Ιμβριος ἴστορικὸς Κριτόβουλος θεωρεῖ προφητικὰ τὴν "Αλωσι τῆς Πόλεως ὡς μεταβολὴ δυναστείας: στὴν πολιτικὴ ἔξουσία ποὺ ἐκφράζει τὴν συνοχὴ τοῦ αὐτοῦ γεωπολιτικοῦ πεδίου, οἱ Ὀσμανλίδες ἀντικαθιστοῦν κατ' αὐτὸν τοὺς Παλαιολόγους. Προγενεστέρως, ἡ ἔξουδένωσις τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορικῆς Διοικήσεως ἀρχομένη ἀπὸ τὸν 11ο αἰῶνα, ἀφήνει τὸ πεδίο ἐλεύθερο (κυριολεκτικὰ καὶ μεταφορικὰ νοούμενης τῆς διατυπώσεως) εἰς ἀναζήτησι νέας, ζωτικωτέρας καὶ ἀποτελεσματικωτέρας ἐκφράσεως τῆς συνοχῆς του, εἰς ἀνὰδειξι νέας δυναμικῆς πυκνώσεως εἰς ὅλην ἐστίαν δλοκληρούσης ἰσχύος: ἡ Σερβικὴ καὶ ἡ Βουλγαρικὴ προβολὴ ἐπιχειροῦν τὴν κάλυψι τῆς ἀντικειμενικῆς χωρολογικῆς ἀπαιτήσεως, τὴν δύοιαν ἐν τέλει ἱκανοποιεῖ ἡ Ὀθωμανικὴ ἐπιβολή.

Ἡ δέκτης τῶν ἀντιπαλοτήτων κατὰ τὴν διάρκεια τέτοιων θετικῶν ἀγώνων ὑπερισχύσεως (ποὺ συνιστοῦν τὴν θεία ἐν ἴστορίᾳ κρίσι περὶ τῆς βέλτιστης μορφώσεως στὸ δλοκλήρωμα τῆς συνοχῆς ἐνὸς πεδίου συναφείας), καθὼς καὶ ἡ βιαιότης τῶν ἀρνητικῶν ἐρίδων ποὺ μία φάσις ἀποσυνθέσεως τοῦ πεδίου ἐμφανίζει, εἶναι παραπλανητικὰ φαινόμενα γιὰ τὸν ἐπιπόλαιο παρατηρητή. Κατὰ τὴν περίοδο συστάσεως, ἡ ἐπανασυστάσεως, ἐνὸς πεδιακοῦ δλοκληρώματος, ὁ τόνος τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν βαθμὸ τῆς ἐγγενοῦς δρμῆς δλοκληρώσεως ὑπὸ τὶς κρατοῦσες συνθῆκες. Ὁ βαθμὸς αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ συγχέεται πρὸς τὴν ἔντασι τῆς διαμάχης ποὺ ματαία ἀπόπειρα δλοκληρώσεως ἐνὸς ἐσωτερικὰ ἀσυμβάτου χώρου προκαλεῖ. Ἡ ἔντασις αὐτὴ εἶναι ἀνάλογος τοῦ βαθμοῦ τοπολογικῆς ἀλλοτριότητος (καὶ συνεπακολούθου ἀποκρουστικῆς ροπῆς) τῶν χώρων τῶν δύοιων ἐπιχειρεῖται ἡ παρὰ φύσιν βιαία συγκρότησις εἰς ἐνιαῖο δυναμικὸ πεδίον. Ἡ αὐτὴ ἔντασις ἀντιμαχίας μπορεῖ συνεπῶς νὰ σημαίνῃ τελείως διαφορετικὲς δομὲς καὶ νὰ ἔχῃ ἐνάντιες αἵτιες. Μόνη ἡ

φιλοσοφικὴ Χωρολογία μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀληθῆ φύσι καὶ τὶς ἐνεργὲς αἰτιότητες τοῦ ιστορικοῦ γίγνεσθαι.

Κατὰ τὴν διάρκεια, ἐξ ἄλλου, διαλύσεως τοῦ ὀλοκληρώματος ἐνὸς ἐνδογενῶς συμβατοῦ πεδίου συναφείας καὶ ἀναλύσεώς του εἰς τὰ χωρικὰ στοιχεῖα ἐξ ὃν συντίθεται, ἡ ἀκρότης τῆς ἐπιγιγνομένης διαπάλης ὀφείλεται ἀκριβῶς στὸν ὑψηλὸν βαθμὸν ἐσωτερικῆς συνοχῆς καὶ στὴν ρωμαλέα δυναμικὴ τῆς προηγηθείσης ἐνοποιήσεώς του. Κάθε μερικὸς χῶρος ποὺ ὑπεισῆλθε στὸ πεδιακὸ ὀλοκλήρωμα ἀνέλαβε λόγῳ τῆς καθολικῆς τοπολογικῆς συναφείας εὔπλαστα τὴν σφραγῖδα τῆς συνολικῆς συγκράσεως καί, ἐπομένως, τὸν χαρακτῆρα κάθε ἄλλου συμμετασχόντος χώρου. Βεβαίως ἡ ἀνάληψις αὐτὴ συνθετικῶν ἰδιοτήτων βαίνει κατὰ τὸ διαφορικὸν βάρος τῶν συστατικῶν μερῶν τοῦ ὀλοκληρώματος. Ἀλλὰ ἡ ἀναγκαία ἀληλοπεριχώρησις τῶν στοιχείων (κατὰ τὸ δυναμικὸ τῆς σημασίας των) ποὺ τὸ ὀλοκλήρωμά των συνεπάγεται, ὑφαίνει ἔνα συνεχὲς σχέδιο ὀλικοῦ νοήματος, τοῦ δποίου ἡ ἀνάλυσις εἶναι ἀδύνατος εἰ μὴ μόνον ὡς καταστροφικὴ διάσπασις. Ὁ κάθε χῶρος-μέρος δὲν μπορεῖ νὰ ἀνεύρῃ μία φυσικὴ ταυτότητα ἀπολύτου διαφοροποιήσεως ἀπὸ τοὺς συναφεῖς ἄλλους χώρους τοῦ ἑνιαίου γεωδυναμικοῦ πεδίου: χρειάζεται πρὸς τοῦτο πολλὴ διάσταση. Καί αὐτὴ ἡ βίᾳ ἀντιστοιχεῖ ἐξ ἀντιστρόφου πρὸς τὴν ἄκρα διάστασης. Καὶ αὐτὴ ἡ βίᾳ ἀντιστοιχεῖ ἐξ ἀντιστρόφου πρὸς τὴν ἄκρα διάστασης ποὺ ἀσκεῖται κατὰ τὰ καταδικασμένα ἐκ τῶν προτέρων ἐξ αἰτίας «γεωγραφικῶν ἀναγκῶν» ἀνέλπιδα ἐγχειρήματα ὀλοκληρώσεως ἀσυμβάτων χώρων, οἷα τὰ ἐπανειλημμένα Γερμανικῆς ὀλοκληρώσεως τῆς Εὐρώπης. Εἰς ἀμφότερες τὶς συνθῆκες, τὸ μέγεθος τῆς διάστασης (διακρινομένης οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν δύναμιν ἐπιβολῆς) ἐκπηγάζει ἀπὸ τὴν παρὰ φύσιν διάθεσιν ἀποξενώσεως τοῦ φιλίου στὴν πρώτη, οἰκειώσεως τοῦ ἀλλοτρίου στὴν δεύτερη.

Ἡ ἑτεροίωσις τῶν μερῶν στὸ συνεχὲς ἐνὸς ἐπιτετευγμένου πεδιακοῦ ὀλοκληρώματος εἶναι μία πορεία ἀναγκαστικῆς ἀποδυναμώσεως: ὁ τόνος

τοῦ ὄργανισμοῦ πρέπει νὰ χαμηλώσῃ ὥστε νὰ ξεχάσουν (ποτὲ νὰ ἀποβάλουν) τὰ μέρη τὴν κοινότητα τῆς οἰκειώσεως των, ὅπως ὀκριβῶς καὶ ἀντιστρόφως τὸ αὐτὸ ἔργον γίνεται γιὰ νὰ γίνῃ κατ' ἀρχὴν ἀποδεκτὸ τὸ ἀλλότριο ἀπὸ ἐνα ἔργον τοῦ ὄργανισμοῦ. Ἡ ἐμμονὴ στὴν ἀποξένωσι τοῦ συναφοῦς ἀπὸ τὸ συναφές, καὶ ἡ συμπαρομαρτοῦσα συνήθως ἐπιμονὴ στὴν ἔξοικείωσι ἀσυμβατοτήτων μεταξύ των, δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς μία ἀσκησὶ εἰς ματαιότητα, εἶναι περαιτέρω αὐτόχρημα αὐτοκαταστροφική. Τὶς ἀποσυνθετικὲς φάσεις ἐνιαίων πεδίων συνοδεύουν ὡς ἐξ τούτου τραυματικὲς ἐμπειρίες συνεζευγμένων παραλόγων βιαιοτήτων καὶ ψευδῶν ταντοτήτων. Ἀποκαλύπτεται ἔτσι ἡ ζοφερὴ μήτρα γενέσεως νοσηροῦ ἔθνικισμοῦ.

Ψευδὴς ταυτότης σημαίνει ἀνούσιο ὃν ἀδυναμίας καὶ ἀεργίας. Οἱ ἀρχετυπικὲς ἴδεες φυσικῆς τελειότητος τῶν πραγμάτων καὶ κοσμικῆς νομοτελείας, ἐκπίπτουν εἰς στεῖρα ὀράματα φαντασιώσεων κενὰ δραστικοῦ περιεχομένου καὶ καθίστανται μηχανισμοί ἰδεοληψίας πρὸς τεχνητὴ διέγερσι ἀγόνων πλέον λειτουργιῶν. Ἡ ἐπανακατάφασις τοῦ ἀληθοῦς χαρακτῆρος τοῦ ὄντος κατὰ τὴν προσδιοριστικὴν ταυτότητα τῆς οὐσίας του συνεπιφέρει κράτιστο δυναμισμό, βέλτιστη ἐνέργεια, ἀριστο ἀποτέλεσμα. Συνεπάγεται ταυτοχρόνως καὶ τὴν ἀποκατάστασι τῶν πραγματικῶν σχέσεων πρὸς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς συναλληληλίας τοῦ εἶναι. Ἡ δλοκλήρωσις τῶν δεσμῶν συναφείας μεταξύ συνοικειωμένων χώρων σὲ ἐνα φυσικῶς ἐνιαῖο πεδίο συμβαδίζει μὲ τὴν γνήσια ἔξαλήθευσι τῆς ὑπάρξεως ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, προκαλεῖται ἀπὸ αὐτὴν καὶ ἐπανατροφοδοτικὰ τὴν τονώνει. Ἡ συνθετικὴ τοπολογικὴ δυναμικὴ ἐνὸς πεδίου συναφείας ὑπόκειται ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν φάσι τῆς ἱστορικῆς ἀποσυνθέσεώς του. Διότι ἡ διάσπασίς του σημαίνει ὅχι τὴν ἔκλειψι τῆς χωρολογικῆς ἀναγκαιότητός του, ἀλλὰ τὴν ἀκαταλληλότητα πλέον τῆς συγκεκριμένης μορφῆς τοῦ δλοκληρώματός του καὶ τὴν λειτουργικὴ ἀδυναμία τῆς οὐκέτι ἵσχουσης ἐστίας συνοχῆς του, ἐν ὅφει μειζόνων ἢ ἐλασσόνων μεταβολῶν στοὺς ὅρους τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ περιοδικῶν ἀνακλυκλώσεων στὶς βασικὲς παραμέτρους του.

Στήν περίπτωσι τοῦ ΒαλκανοΜικρασιατικοῦ πεδίου (χαρακτηριστικοῦ παραδείγματος χώρου συναφείας), ἡ διαλυτικὴ περίοδος διήρκεσε ὑπὲρ τὸν αἰῶνα (1805-1923), τὴν ἀγριότητα δὲ τῶν ἀγώνων προκάλεσε στὸ ἐπίπεδο τῶν πολιτικοῖςτορικῶν ἔξελίξεων ἢ προσπάθεια δημιουργίας ἔθνικῶν κρατῶν ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς, ὄργανικοῦ σώματος (continuum) μιᾶς ἀδιαλείπτου Αὐτοκρατορικῆς πεδιακῆς ὄργανώσεως, καὶ μάλιστα προσπάθεια τέτοιας ἀναδομήσεως ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Εύρωπαικοῦ Συστήματος Ἰσορροπίας Δυνάμεων καὶ τῶν ἀντικρουομένων ἐπιρροῶν τῶν ἀντιμαχομένων, ἴσορροπούντων κέντρων του. Ἡ ἀποφασιστικὴ ἐπιρροὴ τῆς ἱστορικῆς Εύρωπης, καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Διαφωτισμοῦ της, ἀλλοίωνε συγχρόνως τὴν ἀσθενοῦσα ταυτότητα τῶν συνισταμένων μερῶν καὶ συνέχεε τὴν ἀντίληφί των τῆς πραγματικότητος, δημιουργώντας συνθῆκες ἀλόγου ἀντιπαραθέσεως, ἀντιθέσεων δηλαδὴ τῶν δποίων ἢ ἐσώτερη δυναμικὴ ἀπεδεικνύετο συστηματικὰ ἀσυνδύαστος πρὸς τὴν ἐκπεφρασμένη ἢ θεωρουμένη αἰτιολογία καὶ σκοπιμότητά των. Μὲ τὴν τελικὴ κατάρρευσι τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἔξελιπε ἀντικειμενικὰ ὁ λόγος τῶν κεντροφύγων ροπῶν στὸ πεδίο, καὶ ὁ ἀνταγωνισμὸς κατὰ βάσι γίνεται διαπάλη κεντρομόλων ὁρμῶν ἀνασυγχροτήσεως, καθ' ὅσον μέτρον ἡ πολιτιστικὴ ἀλλοτρίωσις δὲν συνεχίζει νὰ ἀποδυναμώνῃ τὶς θετικὲς ἔξελίξεις. Ἔτσι μετὰ τὸ 1923 ἐνεκαινιάσθη ἡ ἀντίστροφη φάσις ἐπανολοκληρώσεως τοῦ πεδίου (μέ τὴν τάσι συνεργείας καὶ στρατηγικῆς συγκλίσεως τῶν κρατικῶν πολιτικῶν ὄργανώσεων ποὺ προέκυψαν ἀπὸ τὴν διάλυσι τῆς Αὐτοκρατορίας), διακοπεῖσα μετὰ τὸ 1945 ἀπὸ τὴν σύστασι τοῦ διπολικοῦ παγκοσμίου συστήματος καὶ τὴν ἐπακόλουθο διάτμησι τοῦ ὑπὸ ὅφιν χώρου κατὰ τὸ δριο ἐκείνου, μετὰ δὲ τὸ 1955 ἀπό τὴν ἀ-τοπο ἀναζωπύρωσι ἘλληνοΤουρκικῆς ἀποκλίσεως καὶ ριζικῆς ἀντιθέσεως. Μὲ τὴν ἐγκαθίδρυσι Οἰκουμενικοῦ Μονοπόλου, οἱ διαδικασίες δλοκληρώσεως τῶν περιφερειακῶν πεδίων ἐν συντονισμῷ πρὸς τὸ παγκόσμιο δυναμικὸ σύστημα ἐνεργοποιοῦνται, ἐντείνονται καὶ ἐπιταχύνονται. Τὸ μέλλον ἀνήκει στὶς δυνάμεις ποὺ ἀναλαμβάνουν ὡς κατευθυντήρια στρατηγικὴ προτεραιότητα τὴν ἐπανασυγκρότησι τῶν γεωπολιτικῶν χώρων των εἰς δλοκληρώσεις κατὰ τά ὅρια συνολικῆς

τοπικῆς συναφείας - καὶ ποὺ δροῦν ἐνεργὰ πρὸς τὴν κατεύθυνσι αὐτή. Ὁ δρός προσανατολισμὸς πολλα- πλασιάζει πάντοτε τὴν δυναμικὴν κάθε δράσεως, καὶ, ἀντιστρόφως, στόχευσις πρὸς ἀνοικεῖον τέλος ἀποδυνα- μώνει τὴν καταβαλλόμενην ἐνέργειαν μὲν τὴν ἀλληλοαναί- ζεσι τῶν προσπαθειῶν τὴν δροίαν προκαλεῖ. Ἡ Δύναμις ποὺ ἔργαζεται ὑπὲρ τῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ πεδίου συναφείας της ἀρύεται ηὔξημένον δυναμισμὸν ἀπὸ τὴν δυναμικὴν τοῦ ὅλου πεδίου τὸ δρόποτο ἐκφράζει. Ἀντιθέτως, Κράτη ποὺ λόγῳ ἀδυναμίας ἢ σφαλερᾶς κρίσεως ἀντιτίθενται ἐκ προθέσεως ἢ ἐκ τῶν πραγμάτων σὲ περιφερειακὲς ὀλοκληρώσεις τῶν συνοικειωμένων χώρων στοὺς δροίους ἀνήκουν, ἀκολουθοῦν τροχιὰ περιθωριο- ποιήσεως καὶ περαιτέρω ὑφέσεως τῆς λειτουργικότητος των. Οὐσιώδης καὶ ἀποτελεσματικὴ ὀλοκλήρωσις πεδίου προϋποθέτει τὴν σύνταξι τῶν μερῶν του κατὰ τὶς σχέσεις τῆς ὄλικῆς ἴσχύος ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, τῆς συνθέτου δηλαδὴ δυναμικῆς του — στρατιωτικῆς, οἰκονομικῆς, δημογραφικῆς, πολιτιστικῆς: τοῦτο ἀποτελεῖ ἀπαραίτητο συνθήκη μεγιστοποι- ήσεως τῆς ἀποδόσεως τοῦ ὀλοκληρώματος καὶ μείζονα αἰτία ἐνισχύσεως τῆς συνοχῆς του. Ἡ πραγματικότης ἐπομένως ροπῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ οἰκείου πεδίου σὲ μία χώρα δὲν εἶναι θέμα ἐκπεφρασμένης βουλήσεως ἢ, ἀκόμη ὀλι- γώτερο, διακεκηρυγμένης προθέσεως, ἀλλὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐνεργὸν συνέρ- γειά της μέ τὰ ἀλλα κράτη τῆς περιοχῆς, καὶ χυρίως μὲ τὴν ἴσχυρότερη περι- φερειακὴν Δύναμιν ποὺ λειτουργεῖ ὑπὲρ τῆς πεδιακῆς ἐνοποίησεως. Ἔλλειψις ἐμπράκτου διαθέσεως τέτοιας συνεργείας καθιστᾷ τὴν χώραν de facto περιφερει- ακὸν ἀποσταθεροποιητικήν, ἀσχέτως τῶν μηρυκασμῶν της περὶ δικαίου καὶ εἰρήνης. Γνησία σταθεροποιητικὴ περιφερειακὴ Δύναμις εἶναι ἐκείνη ποὺ βούλεται τὴν ὀλοκλήρωσι τοῦ τοπικοῦ πεδίου συναφείας καὶ δύναται νὰ τὴν ἐγγυηθῇ. Τὸ συμφέρον ἐνὸς χώρου συμπίπτει, δροὶς καὶ ὁ δυναμισμός του, μὲ τὸ ξωτικὸν συμφέρον καὶ τὸν δυνα- μισμὸν τοῦ πραγματικοῦ ὀλοκληρωτοῦ καὶ σταθεροποιη- τοῦ του· στὴν περίπτωσι μονοπολικοῦ οἰκουμενικοῦ συστήματος, τὸ συμφέρον καὶ ὁ δυναμισμὸς αὐτοὶ

συμπίπτουν ἐπίσης μὲ τὸ τοπικὸ συμφέρον καὶ τὴν περιφερειακὴ δυναμικὴ τῆς Παγκοσμίου Ἡγεμονικῆς Δυνάμεως.

‘Ολοκλήρωσις ἐνὸς χώρου ὑπὸ τὶς κρατοῦσες ἱστορικὲς συνθῆκες, δὲν σημαίνει βεβαίως ἄμεσο ἐπιστροφὴ σὲ Αὐτοκρατορικὸ μοντέλο πολιτικῆς ὀργανώσεως του, οὔτε συνδέεται μὲ τὴν φανταστικὴ ἀπαίτησι βαθμιαίας ὅμοσπονδοιήσεώς του. Τὸ Κράτος παραμένει αὐτοτελὲς ὑποκείμενο πολιτικοῖστορικῆς δράσεως. ‘Ολοκλήρωσις χώρου συναφείας διηρθρωμένου εἰς πολύπολο πεδίο συνίσταται στὴν ἐνιαίᾳ χωρολογικῇ πόλωσι τῶν πόλων-κρατῶν του: σὲ κοινὸ Στρατηγικὸ Δόγμα σύμφωνα μὲ τὶς γεωπολιτικοπολιτιστικὲς παραμέτρους τοῦ χώρου, στὴν σύμπτωσι ἐπὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἐγγυήσεων περιφερειακῆς ἀσφαλείας, στὴν στενὴ οἰκονομικὴ συνεργασία καὶ τὴν συστηματικὴ καλλιέργεια τῶν πολιτιστικῶν δεσμῶν κατὰ τὴν πνευματικὴ τοπολογία τοῦ χώρου. Τὸ ἀποκατασταθὲν πάντως σύστημα Παγκοσμίου Ἡγεμονίας θὰ ἀσκήσῃ αὕξουσες πιέσεις ἐπὶ τοῦ ΔυτικοΕὐρωπαϊκοῦ μοντέλλου τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου. Τὸ Παγκόσμιο Ἡγεμονικὸ Μονόπολο, καὶ ἡ συνηρτημένη τάσις ἐνιαίας πολώσεως κάθε περιφερειακοῦ πεδίου χωρολογικῆς συναφείας, θὰ ὥθῃ πρὸς τὸν μετασχηματισμὸ τῶν πεδίων ἀπὸ πολύπολα σὲ πλήρη μονόπολα: ἡ κοινὴ πόλωσις θὰ ρέπῃ νὰ ὑλοποιηθῇ ἐν τέλει σὲ μόνη ἐστία ὀργανώσεως τοῦ πολωμένου πεδίου. Σὲ πρώτη βαθμίδα τὸ Κράτος - “Ἐθνος θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν τεχνητὴ δισημία του καὶ θὰ γίνη κυριώτατα Κράτος - Χώρα, ἀρχὴ δηλαδὴ πολιτικῆς ὀργανώσεως ἐνὸς συγκεκριμένου χώρου, τοῦ τόπου τῆς ἐδαφικῆς κυριαρχίας του. Αὐτὸ θὰ διευκολύνῃ ἀποφασιστικὰ τὴν συνεκτικὴ δυναμικὴ τοῦ πεδίου συναφείας, ἀφοῦ ἡ στρατηγικὴ τῶν Κρατῶν θὰ ἐκφράζῃ ἄμεσα τὴν λογικὴ τοῦ χώρου (ἐδάφους) ἐπικρατείας των. ‘Η συγκεκριμένη πραγματικότης τοῦ χώρου θὰ ἐκ-τοπίσῃ τὶς ἐθνολογικὲς ἀφαιρέσεις καὶ τὰ ἴδεολογήματα τῶν ἐθνικῶν - κρατῶν. Real Politik εἶναι ἀκριβῶς ἡ στρατηγικὴ τοῦ χώρου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν κίβδηλη ἡθολογία πολιτικῆς (λεγομένου) δικαιού. ‘Ο χῶρος ὅμως βεβαίως ἔχει καὶ διαστάσεις ἀνωτέρας

τάξεως. Ο τόπος και η χωρολογία του, μὲ τὶς ὑποδιαιρέσεις και ἐπισυνθέσεις των, εἶναι η βαθύτερη ιστορικὴ πραγματικότης.

Κραταιότερη ἀπόδειξις τῆς ἀδιαθεσίας μιᾶς χώρας (ἀβουλίας και ἀσθενείας της) νὰ συμπράξῃ κατὰ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεως της στὴν ὀλοκλήρωσι τοῦ οἰκείου της χώρου εἶναι ὁ δογματισμὸς ἐκ μέρους της μιᾶς ἀ-τόπου στρατηγικῆς προτεραιότητος. Κάθε πολιτικὴ εἶναι ἀτοπος ποὺ ρέπει πρωτίστως στὴν καίρια σύνδεσι τῆς χώρας πρὸς ἀσύμβατο χῶρο. Η προσπάθεια ἀποξενώσεως τῆς χώρας ἀπὸ τὸ οἰκεῖο πεδίο συναφείας της ποὺ συνοδεύει τὴν στρατηγικὴν προτεραιότητα ὀργανικῆς ἐντάξεως της στὸν ἀνοικεῖο χῶρο και ἔξοικειώσεως της πρὸς τὴν ἀλλοτριότητά του, εἶναι μάταια και αὐτοκαταστροφικὴ ὡς ἀτοπος. Εἶναι ἐπιπροσθέτως και ἄκρος παραλογισμός, ὅταν ὁ ἀσύμβατος πρὸς τὴν χώρα χῶρος εἶναι και ἐσωτερικὰ ἀσύμβατος αὐτὸς πρὸς ἑαυτόν, ὅπως ὁ Εύρωπαϊκός. Εἶναι, δυστυχῶς, τέλος, ἔτι περαιτέρω, η ὅλη πολιτικὴ διαβλητὴ και ἄκρως ἐπικίνδυνη ὅταν ὑποχρεοῦται νὰ χρησιμοποιῇ τὸν ἐθνικισμὸ πρὸς ἀποξένωσι ἀπὸ τὸ οἰκεῖο και τὸν διεθνισμὸ πρὸς οἰκείωσι μέ τὸ ἀσύμβατο: προσφέρει ἔτσι μὲ τὰ δύο αὐτὰ συζυγῆ ἀδύνατα κάκιστη ὑπηρεσία και στὸν τονισμὸ τῆς χρηστικῆς ταυτότητος ἐνὸς χώρου και στὴν ἀνάγκη ἀνοικτῆς παγκοσμίου ἀναφορᾶς και συλλειτουργίας του μὲ ἄλλους, και στὴν ἀναγνώρισι τῆς ἀρχῆς ὅτι ὑπὸ συνθῆκες ὀργανικῆς παγκοσμιοποίησεως τοῦ ἀνθρωπίου συστήματος μεγιστοποιεῖται η χρεία τῆς λειτουργικῆς ταυτότητος τῶν μελῶν ἀκριβῶς πρὸς αὕξησι και βελτίωσι τοῦ συνολικοῦ ἀποτελέσματος.

Στὴν περίπτωσι τοῦ ΒαλκανοΜικρασιατικοῦ πεδίου μὲ τὶς εὐρύτερες δυναμικές του (ἐνὸς χώρου ὑψιστης ιστορικῆς ὀλοκληρωσιμότητος), ἐντυπωσιακὰ παραδείγματα θετικῆς και ἀρνητικῆς στάσεως ὡς πρὸς τὴν ὀλοκλήρωσί του ἀποτελοῦν ιδίως κατὰ τὶς τελευταῖες δεκαετίες η Τουρκία και η Ἑλλὰς ἀντιστοίχως. Αναλόγως, η Τουρκία ἀντλεῖ δύναμι ἀπό τὴν θετικότητα τῆς ταυτίσεώς της πρὸς τὸν οἰκεῖο χῶρό της ἀνερχομένη τὴν κλίμακα τῆς συνθετικῆς ἴσχύος, ἐνῷ η Ἑλλάς ἀποδυναμοῦται διὰ τῆς ἀρνητικότητός της ἔξαντλουμένη στὴν οἰκεί-

ωσι τοῦ ἀσυμβάτου. Ἡ ἀπόλυτος στρατηγική προτεραιότης τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ προσανατολισμοῦ της δὲν προκύπτει μόνον ἀπὸ τὴν ἔμπρακτο φανέρωσί της, ἀλλὰ εἶναι καὶ δεδηλωμένη. Ἡ ἀρνητικότης της ἐπομένως ἔναντι τοῦ περιφερειακοῦ, οίκείου χώρου εἶναι ώμολογημένη: διότι στρατηγική εἶναι ἡ Ἱεράρχησις προτεραιότητων στὴν ἐπιδίωξι στόχων διαρθρωμένων περὶ κεντρικὸν ἄξονα πρὸς ἔσχατον τέλος. Ἡ ταύτισις τῆς Τουρκικῆς στρατηγικῆς, ἀντιθέτως, κατὰ προτεραιότητα πρὸς τὴν τοπολογία τοῦ περιφερειακοῦ χώρου καὶ τὶς λειτουργικὲς παραμέτρους του (ἰδιαιτέρως ἐντὸς τοῦ διεθνοῦς πεδίου) εἶναι ὁ βαθύτερος καὶ ἐνεργὸς λόγος γιὰ τὸν δποτὸ δ Γερμανικὸς πυρὴν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ἀποκρούει τὴν Τουρκικὴ συμμετοχή εἰς αὐτήν. Τὸ καίριο δὲν εἶναι τὰ γεγονότα καὶ οἱ σκοποί, ἀλλὰ οἱ προτεραιότητες τῶν γεγονότων καί, περισσότερο, τῶν σκοπῶν.

- Γ -

Οἱ χῶροι ἔχουν τὴν τοπογραφία καὶ τοπολογία των: ἔχουν φυσιογνωμία ἀπὸ τὴν διαμόρφωσι τοῦ ἐδάφους μέχρι τὸν τύπο τῶν θρησκευτικῶν βιωμάτων. Ἡ φύσις των εἶναι συμβατή ἢ ἀσύμβατος, συναφής ἢ ἀνοικεία πρὸς αὐτὴν ἄλλων. Υπάρχουν φυσικές συμπάθειες καὶ ἀντιπάθειες μεταξὺ των.

Ἐγγενῆς ἀντιπάθεια μεταξὺ χώρων καθιστᾶ τὴν δλοκλήρωσί των ἀδύνατο ἐπὶ μονίμου βάσεως εύσταθείας: ἡ ἐνοποίησί των μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ πρὸς καιρόν, ἀλλὰ ἀπαιτεῖ τὴν μὴ παραγωγικὴ κατανάλωσι τεραστίων ποσῶν ἐνεργείας. Ἀκόμη καὶ μία τέτοια βίαια συνοχή των ἀποσυντίθεται μόλις σταματήσῃ ἢ καὶ μειωθῇ ἢ ἀπαραίτητη παροχὴ ἐνεργείας πρὸς διατήρησί της. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν φυσική δλοκλήρωσι πεδίων χωρολογικῆς συναφείας, ὅπου τὸ δλοκλήρωμα παραγει τελικὰ ἐνέργεια περισσότερη τοῦ ἀθροίσματος τῶν μερῶν του, στὴν παρὰ φύσιν συγχρότησι τὸ σύνθεμα ἀπορροφᾷ ἐνέργεια: χρειάζεται συνεχῶς τὴν κατανάλωσι ἐνεργείας ποὺ παράγουν τὰ συστα-

τικὰ μέρη του. Καταβολὴ ἐνεργείας δυνατὸν νὰ ἀπαιτοῦν καὶ πεδία συναφείας πρὸς ὅλοκλήρωσί των, ὅταν ὅμως καὶ ωρικὲς περιστάσεις ἔχουν ἐμποδίσει τὴν ἐλεύθερο ἐνεργοποίησι τοῦ δυναμικοῦ συνοχῆς των. Τότε χρειάζεται προσωρινὴ ἔμμετρος βίᾳ πρὸς ταχύρρυθμο ἀποκατάστασι τῶν ἐσωτερικῶν διαύλων συνεχείας, ἀποδέσμευσι τοῦ ὅλοσχεροῦ δυναμικοῦ συναφείας καὶ πλήρη λειτουργία τῶν αὐτομάτων μηχανισμῶν συνοικειώσεως.

Ἡ ἀντιπάθεια χώρων δυνατὸν νὰ αἴρεται σὲ ἔνα εὐρύτερο πεδίο ἐντὸς τοῦ ὄποίου οἱ σχετικὰ καὶ καθ' ἑαυτοὶ ἀσύμβατοι χῶροι μποροῦν νὰ λειτουργοῦν συμπληρωματικά. Ἡ συνάφεια τοῦ μείζονος χώρου τότε ὡς ὅλου ὑπερτερεῖ τῆς ἀνοικειότητος τῶν συγκεκριμένων μερῶν του ἀφοῦ αὐτὴ διαμεσολαβεῖται ἀπὸ τὶς διαπλεκόμενες συμβατότητες τῶν λοιπῶν πρὸς αὐτά. Εἶναι χαρακτηριστικό, ὡς παράδειγμα τέτοιας ἐν μέρει ἀναστολῆς τῆς ἀσυμβατότητος χώρων ἐντὸς ἐνὸς ἰσχυροτέρου πλαισίου, ὅτι τὸ NATO ἀποτελεῖ τὴν μοναδικὴ περίπτωσι σχετικῆς συγκλίσεως συνόλης τῆς Δυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Εὐρώπης σὲ μία ἐνιαία ὀργάνωσι ἀσφαλείας καθ' ὅλην τὴν Ιστορία. ("Αν καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ συνέργεια εἶχε καὶ ἔχει τὶς ἔξαιρέσεις καὶ τὶς στρατηγικές διαφοροποιήσεις καὶ ρήξεις, προεξεχόντως καὶ φανερώτερα ἀπό τὴν Γαλλία). Ἡ Εὐρωπαϊκὴ "Ενωσις, ἐξ ἄλλου, κατέστη δυνατὴ (κατὰ τὸ μέτρο ποὺ ἀντιπροσωπεύει μία πενιχρὴ ἔστω ἐνιαία ὀργάνωσι τοῦ ΔυτικοΚεντρικοῦ Εὐρωπαϊκοῦ χώρου) μόνον ὑπὸ τὴν ἐγγύησι ἀσφαλείας τοῦ NATO (δηλαδὴ τῶν H.P.A.) καὶ ὑπὸ τὸ γεγονός, ἀν ὅχι τὴν ποιὰ προστασία, τῆς Ἡγεμονίας τῶν H.P.A. ἐπὶ τοῦ λεγομένου Δυτικοῦ Κόσμου κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Ψυχροῦ Πολέμου, καὶ ἐπὶ τοῦ Κόσμου ἐν γένει τώρα μετὰ τὴν κατάρρευσι τοῦ Διπολισμοῦ. Ὁ Εὐρωπαϊκὸς χῶρος καθ' ἑαυτὸς εἶναι μὴ ὅλοκληρώσιμος. Στὴν παροῦσα γενικὴ παρακμὴ του ἔχει, ὅμως, τὴν σύγχυσι οὖσίας καὶ ὑφεσι δυνάμεως ποὺ προαπαιτοῦνται γιὰ τὴν δυνατότητα μιᾶς παρὰ φύσιν μερικῆς καὶ ἐξηρτημένης ὅλοκληρώσεως πεδίου χωρολογικῆς ἀσυμβατότητος.

Κάθε διαφοροποίησις, ἑτερότης καὶ ἀντίθεσις ἐντὸς τοῦ Κοσμικοῦ Παντὸς συνεργεῖ πρὸς τὴν ὅλοκληρία του. Οἱ ἐναντιώσεις τῶν ὄντων, ἐξ ἵσου μὲ τὶς συμφωνίες των, εἶναι συστατικὰ τῆς κοσμικῆς 'Αρμονίας. Καθ' ἑαυτὰ ἀσύμ-

βατα, ὅπως ἡ χολὴ και τὸ αἷμα, συλλειτουργοῦν ἀπαραιτήτως στὴν ὄλοκλήρωσι τοῦ ὄργανισμοῦ. Οἱ συμπάθειες και ἀντιπάθειεις τῶν ὄντων μεταξύ των, αἴρονται στὴν Στωϊκὴ συμπάθεια πάντων τῶν μελῶν τοῦ Κοσμικοῦ "Ολου": εἰς τόνος διήκει διὰ πάσης τῆς ὑπάρξεως συνείρων τὶς ὑποστάσεις τὴν μία πρὸς τὴν ἄλλη, συνέχων τὸ εἶναι εἰς ἐν ὅλον. Βεβαίως ἡ καθολικὴ συμπάθεια εἶναι διαβαθμισμένη· ὁ τόνος ἐντείνεται και χαλαροῦται κατὰ περίπτωσι ὀντότητος· ἡ δομὴ τῆς πραγματικότητος εἶναι Ἱεραρχική. Ἀλλὰ ἡ σύννευσις τῶν πάντων πρὸς ὄλοκληρωσί των εἶναι ἔξησφαλισμένη. Μὲ τὸ νὰ δρᾷ κάθε οὐσίᾳ τὴν ἐνέργεια τῆς δυνάμεως της στὸ μέγιστο βαθμὸ και κατὰ τὴν τελειότητα τῆς φύσεώς της, ὅχι μόνον καταφάσκει τὴν ταυτότητά της στὸ ἔπακρον και ἀσκεῖ τὴν κρατίστη ἐπιρροή, ἄλλὰ και συνυποστασιοποιεῖ (μαζὶ μὲ τὶς ἄλλες οὐσίες δρῶσες δομοίως τὰ κατ' αὐτές) τὴν βέλτιστη κατάστασι τοῦ "Ολου" Ὁντος. Ἡ λειτουργία τοῦ Ἰεροῦ Ἑγωΐσμοῦ σὲ κάθε ὃν ἀποτελεῖ τὴν ἐγγύησι τῆς εὔσταθείας τοῦ παντὸς συστήματος. Ἡ πολυπραγμοσύνη τοῦ ὄντος περὶ τὸ γενικὸ ἀγαθὸ εἶναι ἀρχὴ δεινῶν. Δικαιοσύνη κατὰ Πλάτωνα ἀποτελεῖ ἡ οἰκειοπραγία, τὸ τὰ αὐτοῦ ἔκαστον πράττειν. Σὲ μία κοσμοθεωρία ὅπου ἡ συναλληλία τοῦ ὄντος εἶναι ἀντικειμενικὰ δεδομένη και μεταφυσικὰ θεμελιωμένη, τὸ συμφέρον τῆς φύσεως κάθε ὄντος εἶναι τὸ ὑπατοδὶ' αὐτὸ πραγματολογικὸ κριτήριο ὄρθοτητος. Ἡ θεία τάξις δὲν χρειάζεται εἰδικὴ μέριμνα ἐκ μέρους τοῦ μερικοῦ ὄντος γιὰ νὰ ισχύσῃ στὴν μεγαλωσύνη της: τὸ καθῆκον ἔκαστου ἔξαντλεῖται στὸ νὰ φροντίζῃ τὴν ἀριστη ἀυτοπραγμάτωσί του. Τὸ σύμπαν κοσμικὸ πεδίο εἶναι ἐξ ἀνάγκης ἐνιαῖο. Ὁ Κόσμος εἶναι ἀφ' ἐαυτοῦ ἐν "Ολον, θεόθεν δομηθείς.

Τὰ τοῦ Κόσμου τῆς Πραγματικότητος ἐφαρμόζουν και σὲ κάθε σφαῖρα της. Ὁ Χῶρος τῆς Ἰστορίας εἶναι εῖς και ὅλος ἀπὸ μόνος του. Τὸ Οίκουμενικὸ Πεδίο εἶναι ἐνδογενῶς ἐνιαῖο κατὰ φύσιν: οἱ διαφοροποιήσεις ἐντὸς του δὲν ἀντιφάσκουν ἄλλὰ συγχροτοῦν τὸν πλοῦτο και συνιστοῦν τὴν ίσχὺ τῆς ἐνότητός του. Οἱ ἐναντιώσεις τῶν ὄντων συνεργοῦν στὴν πληρότητα τοῦ ὄντος. Ἀλλὰ παρὰ τὴν φυσικὴ αὐτὴ τάξι, ὁ Χῶρος τῆς Ἰστορίας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Κοσμικὸ Χῶρο, ἐμφανίζεται διεσπασμένος. Στὸν κατατεμαχισμὸ τοῦ οίκουμενικοῦ ιστορικοῦ χώρου ὡς πεδίου διαδραματίσεως τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος ἔγκει-

ται τὸ βίωμα τῆς Πτώσεως καὶ τῆς Βαβέλ. Τὰ ὅντα ὅμως ὀρέγονται ὑπὲρ πᾶν τὴν φυσικὴν πληρότητα τοῦ εἶναι καὶ ὀργοῦν ἐπ' αὐτῇ. Ἡ ἀκατάλυτος αὐτὴ ἔφεσις ἵκανοποιεῖται ὅταν ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐνιαία ἐκείνη κατάστασις ὅπου ἡ τελειότης τῆς ἴδιοσυστατικῆς ταυτότητός των κοινωνεῖ (διαφοροποιημένα ἀλλὰ ἐνεργά) μὲ τὸ πλήρωμα τοῦ ὄντος.

‘*H Kίνησις τῆς Καθολικῆς Ιστορίας εἶναι ἡ διαδικασία πραγματώσεως τῆς φυσικῆς ἐνότητος τοῦ Ιστορικοῦ Χώρου.*’ Οπως κατὰ τὸ Σχέδιον τοῦ Θεοῦ Λόγου ἡ θέωσις τῆς σωτηρίας δὲν αἴρει τὴν φύσι τῆς Δημιουργίας, ἀλλὰ τὴν ἄγει εἰς τὸ ὑπερτελές τέλος της, ἔτοι καὶ κατὰ τὸν Λόγο τῆς Ιστορίας ἡ ἐνοποίησις τοῦ Ιστορικοῦ Χώρου δὲν ἀναιρεῖ τὶς χωρολογικὲς ταυτότητες τῶν ἐπὶ μέρους τόπων, ἀλλὰ ἀποκαθιστᾷ στὴν θέσι τῆς παρὰ φύσιν ἀπολύτου ἀσυμβατότητός των τὴν κατὰ φύσιν συμπληρωματικὴν ἐναντιότητά των ἐντὸς πλαισίου καθολικῆς ὀργανικῆς συμβατότητος, τοιουτοτρόπως μεγιστοποιώντας τὴν ἀπόδοσι τῆς λειτουργικῆς ἀκεραιότητός των.

‘*H Kίνησις τῆς Ιστορίας ἔχει ἐμφανίσει διαδοχικὰ τρεῖς μείζονες σταθμοὺς κατὰ τὴν διαδικασία αὐτὴ, ἀπέχοντες ἀδρομερῶς μεταξύ των κατὰ δισχιλιετίαν. Περὶ τὸ τέλος τῆς 3ης χιλιετηρίδος π.Χ. ἐπέρχεται ἵκανὴ συμπλοκὴ τῶν χώρων τῆς Μέσης Ανατολῆς μεταξύ τῶν παραποταμίων μεγάλων πολιτισμῶν τῆς Μεσοποταμίας καὶ τοῦ Νείλου, ἐνῷ οἰκοδομεῖται στὸν χῶρο ἡ πρώτη, μερική, διάρθρωσις αὐτοκρατορικῆς κυριαρχίας (Sargon καὶ δυναστεία τῆς Agade). Κατά τὴν τροπὴ τῶν ἐποχῶν ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία συνάπτει τὸν χῶρο ἐκεῖνο καὶ τὸ Μεσογειακὸ πεδίο μὲ τὴν ἐνδοχώρα του σὲ μία πρώτη οἰκουμενικὴ ὁλοκλήρωσι ἐνὸς πρακτικὰ κλειστοῦ συστήματος. Ἐπὶ τῶν ἀποκαλυπτικῶν ἡμερῶν μας ἀπεκατεστάθη γιὰ πρώτη φορὰ ὑπὸ τῶν H.P.A. πραγματικὴ Παγκόσμιος Ήγεμονία: ἡ φυσικὴ ροπὴ τῆς ἀντικειμενικῆς ἐνότητος τοῦ καθολικοῦ ιστορικοῦ χώρου θὰ δράσῃ πρὸς μεταμόρφωσι τῆς Ήγεμονίας εἰς οἰκουμενικὸ ὁλοκλήρωμα ἐνὸς πόλου καὶ μιᾶς ἐστίας πολιτικῆς ὀργανώσεως. ‘*H Αμερικανικὴ στάσις καὶ ἀποφασιστικότης εἶναι πλέον ξήτημα κοσμοϊστορικῆς σημασίας.**

H 'Ιστορία εἶναι Γεωγραφία τοπολογικὰ κινούμενη. Οι χωρολογικὲς ἀνάγκες καθορίζουν τὶς ιστορικὲς ἔξελίξεις. Ό Γενικὸς Ρυθμὸς τῆς Ιστορίας ἀκολουθεῖ τὸ ἐκκρεμὲς μεταξὺ διασπάσεως καὶ ἑνοποιήσεως, τὸν Ἐμπεδόκλειο παλμὸ μεταξὺ κυριαρχίας τοῦ Νείκους καὶ τῆς Φιλίας. Μόνο ποὺ ἡ κοινωνία τῶν ὄντων ὑπὸ τὸ Κράτος τῆς Φιλίας δὲν προκαλεῖ τὴν ὅμογενοποίησί των ὅπως κατὰ τὸν ἀπόλυτο Ἐμπεδόκλειο συμφυρμὸ τοῦ Σφαίρου ἢ τὸ Ἀναξαγόρειο ἀρχέγονο μεῖγμα τῶν ὅμοιομερῶν. "Οταν ἡ ὄλοτης τοῦ Κόσμου ἦταν ὁ ὑπατος Θεός, ἡ ἀναγωγὴ στὴν ἀρχικὴ κατάστασι τῆς ἀκραιφνοῦς οὐσίας του συνεπήγετο τὴν ἄρσι τῶν ἐπὶ μέρους ὄντολογικῶν διαφοροποιήσεων (Στωϊκὸν Πῦρ - Λόγος). Ἀλλά σὲ σύστημα πραγματικότητος ὅπου ἡ θεία Αἰτία εἶναι ὑπερβατικὴ τοῦ Κόσμου, τότε ἡ ὑψηστη Κοσμικὴ ἐνότης διατηρεῖ τὴν ἑτερότητα ποὺ συνιστᾶ τὸ μερικὸ ὃν ὡς αἰτιατὸ τῆς ἀπολύτου αἰτίας. Ἡ παγκοσμιοποίησις τῆς οἰκουμενικῆς ὄλοκληρώσεως δὲν ὅμογενοποιεῖ τά ὄντα σὲ ἀδιαφόριστο μάζα, ἀλλὰ ἐνεργοποιεῖ τὴν φυσική, ἀνταγωνιστικὴ συναλληλία τῆς ἴδιαιτερότητός των κατὰ τὴν κράτιστη κοινωνία ἐνιαίας συνολίας.

Σὲ κάθε μείζονα κύκλῳ ἀπὸ τοὺς τρεῖς λαβόντες χώρα, ἐπιτυγχάνεται ἔνας ὑψηλότερος βαθμὸς ὄλοκληρώσεως εὑρυτέρων χώρων μέ ἐνδιάμεσες μακρὲς ἐποχὲς πολυμερισμοῦ. Εἴς αὐτὲς, ἡ ἀναταραχὴ καὶ οἱ ἀγῶνες ἐκφράζουν τὴν ἐνδόμυχο ροπὴ πρὸς ὄλοκλήρωσι κατὰ τὴν μέθοδο τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς. Ἡ Μεγάλη Περίοδος μεταξὺ τῶν ὄλοκληρωμάτων ἀποτελεῖ τὸν γενικὸ ιστορικὸ ρυθμὸ καὶ ὁρίζει τὸν ιστορικὸ χρόνο, ἐντὸς τῶν δποίων οἱ ιστορικὲς ἔξελίξεις λαμβάνουν χώρα κατὰ τὶς χωρολογικὲς ἀναγκαιότητες τῆς ἀλληλουχίας τῶν τόπων. Τὴν ιστορικὴ νομοτέλεια καθολικὴ καὶ μερικὴ συνιστᾶ ἡ γενικὴ καὶ εἰδικὴ χωρολογία τῆς Ιστορίας. "Α-τοπος στρατηγική, συνεπῶς, εἶναι μία ιστορικὴ ἀνωμαλία προκαθωρισμένης ἀποτυχίας.

Ultima Cumaei venit iam carminis aetas;
magnus ab integro saeclorum nascitur ordo.
Iam redit et Virgo, redeunt Saturnia regna;
iam nova progenies caelo demittitur alto.
Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum
desinet ac toto surget gens aurea modo,
casta fave Lucina: tuus iam regnat Apollo.

....

Adspice convexo nutantem pondere mundum
terrasque tractusque maris caelumque profundum,
adspice venturo laetantur ut omnia saeclo.

Vergilius, *Ecloga IV*, vv. 4-10; 50-52 (40 π.X.)

[«Ἐχει ἥδη ἐπέλθει ἡ ἐσχάτη ἐποχὴ τῶν Σιβυλλικῶν χρησμῶν·
ἀπ' ἀρχῆς γεννᾶται ἡ μεγάλη σειρὰ τῶν αἰώνων.
”Ηδη ἐπανέρχεται ἡ Παρθένος, ἐπανέρχονται τὰ δασίλεια τοῦ Κρόνου·
ἥδη νέα γενεά καταπέμπεται ἀπό τοῦ ὑψηλοῦ οὐρανοῦ.
Σὺ τώρα τὸν γεννώμενον παῖδα, μέ τὸν ὅποιο ἐν πρώτοις
λήγει τὸ σιδηροῦν καὶ ἐξ ὀλικλήρου ἐγείρεται ἐπὶ γῆς τὸ χρυσοῦν γένος,
ἄγνη, εύνόησε, Εἰλείθυια: ὁ σὸς ἥδη δασιλεύει Ἀπόλλων.

....

”Ιδε κλίνοντα ὑπὸ τὸ θιλωτὸ δάρος τὸν Κόσμο,
τὴν γῆ καὶ τὶς ἔκτασεις τῆς θαλάσσης καὶ τὸν δαθὺ οὐρανό,
ἴδε πῶς τὰ πάντα χαίρονται γιὰ τὸν ἐρχόμενο αἰώνα »].

Εἰκ. Γ. Ο ΠεριΑιγαϊκὸς Χῶρος κατὰ τὸν 8ο π.Χ. αἰώνα. Η πρώτη Ἑλληνικὴ γεωγραφικὴ διαίρεσις ἦταν τετραπλῆ καὶ περιελάμβανε τὸν Αἰγαϊκὸ κόσμο: Εὐρώπη-Πελοπόννησος-Νῆσοι-Ἄσια. Ἐξ αὐτῆς (τυνωριζομένων νέων χωρῶν) ἐμορφώθη ἡ διαίρεσις εἰς ἡπείρους (Εὐρώπη, Ἄσια-καὶ Λιβύη=Αφρική), δπως διεῖδε ὁ Ἐρατοσθένης. Μὲ τὴν μεγέθυνσι τῆς γνωστῆς οίκουμένης, καὶ τὴν ἀπομάκρυνσι τοῦ σημείου ἀναφορᾶς ἀπὸ τὸ ἀρχικὸ κέντρο, ἡ ἐσωτερικὴ διάκρισις ἐνὸς περιωρισμένου ἐνιαίου χώρου ἔγινε διαχωριστικὴ τομὴ τοῦ μείζονος συστήματος. Ο τόπος καὶ ἡ ἱστορία του διαφεύδουν τὴν τομὴν αὐτῆς.

ἐνθάδε δὴ φρονέω τεύξειν περικαλλέα νηὸν
ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον οἵ τέ μοι ἀιεὶ¹
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
ἥμèν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
ἥδ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτους κατὰ νήσους,
χρησόμενοι τοῖσιν δ' ἄρ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
πᾶσι θεμιστεύοιμι χρέων ἐνὶ πίονι νηῶ.

‘Ομηρικὸς “Τύμνος εἰς Ἀπόλλωνα, 287-293

ἄλλως τε τοὺς “Ελληνας τὰς τρεῖς ἡπείρους ὄνομάσαι οὐκ εἰς τὴν
οἰκουμένην ἀποβλέφαντας, ἀλλ’ εἰς τε τὴν σφετέραν καὶ τὴν ἀπα-
ντικρὺ τὴν Καρικήν, ἐφ’ ἣν νῦν “Ιωνες καὶ οἱ ἔξης· χρόνῳ δ’ ἐπὶ²
πλέον προϊόντας ἀεὶ καὶ πλειόνων γνωριζομένων χωρῶν εἰς τοῦτο
καταστρέφαι τὴν διαίρεσιν.

‘Ἐρατοσθένης κατὰ Στράβωνα A 4,7, C 65.

έγὼ δέ φημι χυριώτατον μὲν εἶναι καὶ τοῖς συγγράφουσι καὶ τοῖς φιλομαθοῦσι τὸ γινώσκειν τὰς αἰτίας, ἐξ ὧν ἔκαστα γεννᾶται καὶ φύεται τῶν προγμάτων· συγκέχυται δὲ ταῦτα παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν συγγραφέων διὰ τὸ μὴ χρατεῖν τίνι διαφέρει πρόφασις αἰτίας καὶ πάλιν προφάσεως ἀρχὴ πολέμου.

Πολύβιος XII, 8, 6

ἀκμὴν γάρ φαμεν ἀναγκαιότατα μέρη τῆς ἱστορίας εἶναι τὰ τ' ἐπιγιγνόμενα τοῖς ἔργοις καὶ τὰ παρεπόμενα καὶ μάλιστα τὰ περὶ τὰς αἰτίας.

id. III, 32, 6

ἱστορίας γάρ ἐὰν ἀφέλη τις τὸ διὰ τί καὶ πῶς καὶ τίνος χάριν ἐπράχθη τὸ πραχθὲν καὶ πότερον εὔλογον ἔσχε τὸ τέλος, τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς ἀγώνισμα μὲν μάθημα δ' οὐ γίνεται, καὶ παραυτίκα μὲν τέρπει, πρὸς δὲ τὸ μέλλον οὐδὲν ὡφελεῖ τὸ παρόπαν.

id. III, 31, 12-3

ἐπεὶ φιλῶς λεγόμενον αὐτὸν τὸ γεγονός ψυχαγωγεῖ μέν, ὡφελεῖ δ' οὐδέν, προστεθείσης δὲ τῆς αἰτίας ἔγκαρπος ἢ τῆς ἱστορίας γίνεται χρῆσις.

id. XII, 25b, 2

ὅς γάρ συνιδὼν ἔκαστον αὐτῶν ὡς φύεται, μόνος ἀν οὗτος δύναιτο συνιδεῖν καὶ τὴν αὔξησιν καὶ τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν μεταβολὴν ἔκάστων καὶ τὸ τέλος, πότε καὶ πῶς καὶ ποῦ καταντήσει πάλιν.

id. VI, 4, 12